

MEFI STOF ELES

Arrigo Boito

MEFISTOFELE

WSPÓLNY PROJEKT OPERY KRAKOWSKIEJ I TRONDHEIM SYMFONIORKESTER
JOINT PROJECT OF THE KRAKOW OPERA AND THE TRONDHEIM SYMPHONY ORCHESTRA

MEFI STOF ELES

Arrigo Boito

MEFISTOFELE

PREMIERA / PREMIERE

25 WRZEŚNIA / SEPTEMBER 2014

Opera Krakowska
instytucja kultury
Województwa
Małopolskiego

Arrigo Boito

MEFISTOFELES

MEFISTOFELE

OPERA W CZTERECH AKTACH Z PROLOGIEM I EPILOGIEM
OPERA IN 4 ACTS WITH A PROLOGUE AND AN EPILOGUE

LIBRETTO: ARRIGO BOITO WEDŁUG *FAUSTA* JOHANNA WOLFGANGA GOETHEGO
LIBRETTO BY ARRIGO BOITO, BASED ON A *FAUST* BY JOHANN WOLFGANG GOETHE

PRAPREMIERA: MEDIOLAN, LA SCALA 1868 (BOLOGNA, TEATRO COMUNALE 1875)
WORLD PREMIERE: MILAN, LA SCALA 1868 (BOLOGNA, TEATRO COMUNALE 1875)

ORYGINALNA WERSJA JĘZYKOWA / IN THE ORIGINAL ITALIAN

inscenizacja, reżyseria i scenografia / staged, directed and set designed by
TOMASZ KONINA

kierownictwo muzyczne / music directed by
TOMASZ TOKARCZYK

kostiumy / costumes designed by
JOANNA KLIMAS

przygotowanie chóru / chorus master
ZYGMUNT MAGIERA

konsultant wokalny solistów / vocal consultant to the soloists
RYSZARD KARCZYKOWSKI

ruch sceniczny / stage movement designed by
MONIKA MYŚLIWIEC

reżyseria światła / lighting designer
DARIUSZ PAWELEC

koncepcja i stylizacja fryzur / hair design and styling
JAGA HUPAŁO & CREATE TEAM

opracowanie i stylizacja makijażu / make-up design and styling
INGLOT

MEFISTOFELES / MEPHISTOPHELES

DANIEL BOROWSKI

WOŁODYMYR PANKIV

TOMASZ RAFF

FAUST

VASYL GROKHOLSKYI

DANIEL MAGDAL

ZURAB ZURABISHVILI

MAŁGORZATA / MARGARET

KATARZYNA OLEŚ-BLACHA

IWONA SOCHA

ANNA WIERZBICKA

MARTA / MARTHA

AGNIESZKA CZĄSTKA

MARIA STATTIN

WAGNER, NEREUSZ / WAGNER, NEREUS

PAWEŁ BROŻEK

KRZYSZTOF KOZAREK

HELENA / HELEN

MARTA ABAKO

ELODIE HACHE

ELISABETH TEIGE

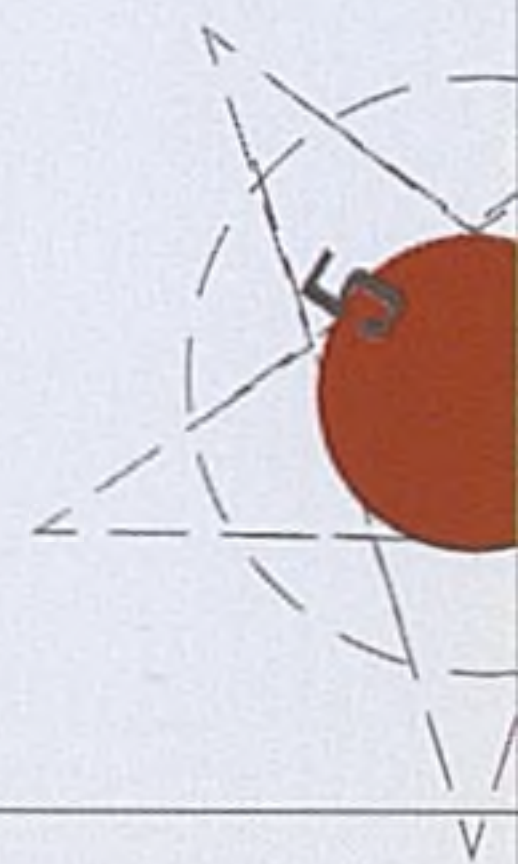
PANTALIS

WANDA FRANEK

ORKIESTRA I CHÓR OPERY KRAKOWSKIEJ

THE KRAKOW OPERA ORCHESTRA, CHOIR AND CHILDREN'S CHOIR

THE KRAKOW OPERA ORCHESTRA, CHOIR AND CHILDREN'S CHOIR

WSPÓŁPRACA REŻYSERSKA / ASSISTANT DIRECTOR

ZOFIA DOWJAT

ASYSTENT REŻYSERA / DIRECTOR'S ASSISTANT

AGNIESZKA SZTENCEL

WSPÓŁPRACA MUZYCZNA / ASSISTANT MUSIC DIRECTOR

PAWEŁ SZCZEPAŃSKI

ASYSTENCI KOSTIUMOGRAFA / COSTUME DESIGNER'S ASSISTANTS

ZOFIA KOMASA

EWA DURA, KATARZYNA KŁĘBCZYK

ASYSTENT KIEROWNIKA CHÓRU / CHORUS MASTER'S ASSISTANT

JOANNA WÓJTOWICZ

INSPICJENCI / STAGE MANAGERS

JUSTYNA JAROCKA-LEJZAK, AGNIESZKA SZTENCEL

SUFLERZY / PROMPTERS

DOROTA SAWKA, KRISTYNA BEHOUNEK

KOREPETYTORZY SOLISTÓW / SOLOISTS' COACHES

KRISTINA KUTNIK, OLHA TSYMBALYUK, GRZEGORZ BRAJNER

AKOMPANIATOR CHÓRU / CHORUS ACCOMPANIST

WIOLETTA FLUDA

TŁUMACZENIE LIBRETTA NA TABLICĘ ŚWIETLĄ / DISPLAYED LIBRETTO TRANSLATED BY

DOROTA SAWKA

Delacroix inv. et lith.

Lith. Goussier et Hermet. 7, rue Dauphine.

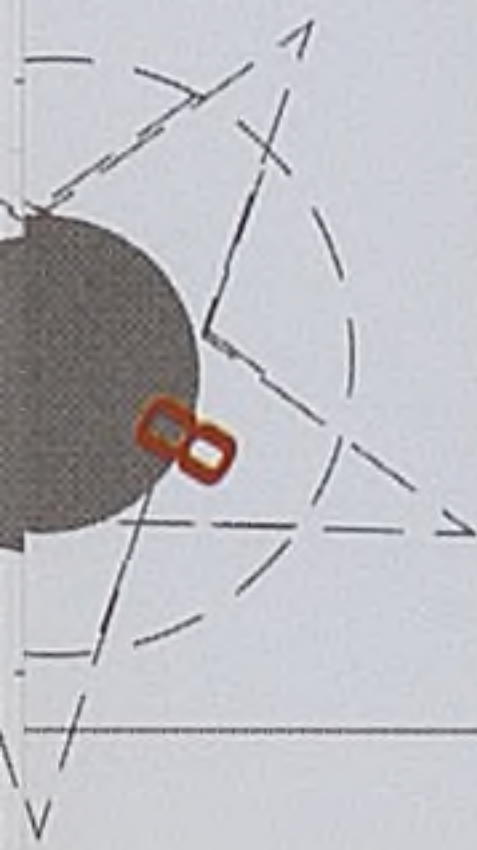
..... De temps en temps j'aime à voir le vieux Père,
Et je me garde bien de lui rompre en Quatre

Eugène Delacroix *Mefistofeles* / *Mephistopheles*

ARRIGO BOITO

(1842 Padwa - 1918 Mediolan)

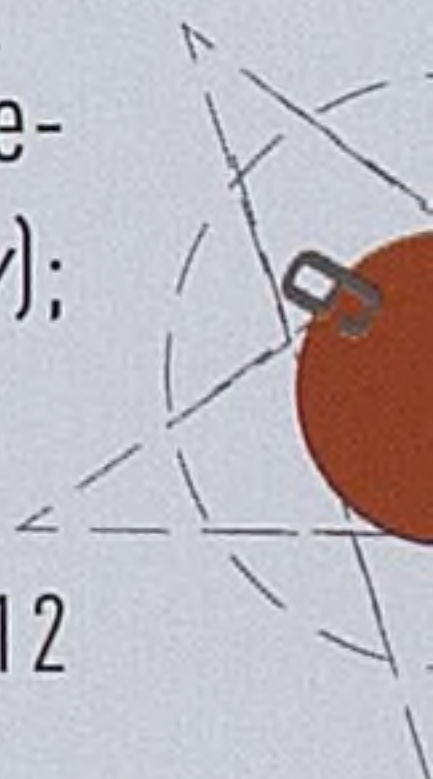

Kompozytor i poeta. Był synem Silvestra Boito, włoskiego malarza-miniaturowy i polskiej hrabiny, Józefy Radolińskiej (I voto Karśnickiej). Studia odbył w konserwatorium w Mediolanie w zakresie gry na skrzypcach i fortepianie, teorii oraz kompozycji w klasie A. Mazzucata. Z tego okresu pochodzą jego pierwsze utwory, napisane wspólnie z Franco Facciem: kantata *Il quattro giugno* i misterium *Le sorelle d'Italia*. Po studiach wyjechał do Paryża, nawiązał kontakt m.in. z Hugo, Berliozem, Verdim i Rossinim. W Paryżu powstały pierwsze pomysły opery *Mefistofeles* i *Neron*. W 1862 odbył podróż przez Berlin do Polski; przebywał w Mystkach (Wielkopolska), w posiadłości siostry przyrodniej Tekli Karśnickiej. Polskę odwiedził jeszcze dwukrotnie: w 1865 i 1867. W latach 1862-72 działał w Mediolanie jako krytyk muzyczny. W 1866 wstąpił do oddziałów ochotniczych Garibaldiiego i brał udział w akcjach wojennych w okolicy Trydentu.

W 1868 została wykonana w Mediolanie pierwsza opera Boita - *Mefistofeles*, która spotkała się z demonstracyjnym sprzeciwem publiczności i krytyki ze względu na swą odrębność od stylu tradycyjnej opery włoskiej. Dopiero po sukcesie drugiej wersji *Mefistofeles* w Bolonii w 1875, nastąpiły triumfalne wykonania w innych miastach włoskich, a także w 1880 w Londynie, Bostonie, Nowym Jorku, Lizbonie, Berlinie i Warszawie (19.12.1880). Nad drugą operą, *Neron*, pracował do końca życia; tekst libretta był gotów w 1901, partytura została ukończona po śmierci Boita przez Vincenzo Tommasiniego i Antonia Smareglie przy współpracy Arturo Toscaniniego, który dyrygował prawykonaniem opery (1924). Boito był również autorem wielu librett do oper innych kompozytorów, m.in. *Falstaffa* i *Otella* Verdiego, tłumaczem librett dzieł Wagnera (*Rienzi*, *Tristan i Izolda*) a także *Wolnego strzelca* Webera oraz *Rusłana i Ludmiły* Glinki. Pozostawił też liczne wiersze i prace literackie oraz wiele artykułów muzycznych. W latach 1890-91 był dyrektorem konserwatorium w Parmie; w 1893 otrzymał tytuł doktora h. c. uniwersytetu w Cambridge.

Boito odegrał istotną rolę w kształtowaniu nowego stylu operowego we Włoszech. Jako gorący rzecznik dramatu muzycznego Wagnera i tłumacz jego librett przyczynił się do wzrostu zainteresowania jego twórczością wśród szerokich kręgów włoskiego społeczeństwa. Własna twórczość operowa Boita w dążeniach do idealnej jedności muzyki i słowa wyrasta bezpośrednio z założeń dramatu muzycznego Wagnera, łącząc je z tradycjami włoskimi - liryzmem i śpiewnością melodyki oraz przewagą czynnika wokalnego nad orkiestrowym. Wprowadził wiele innowacji w dziedzinie harmoniki i instrumentacji, w *Neronie* zbliżył się do środków impresjonizmu muzycznego. Jako poeta i zarazem kompozytor osiągnął doskonałą zgodność akcentów i rytmu wiersza ze strukturą muzyczną partii wokalnych. Jego język poetycki odznacza się wyjątkowo bogatym słownictwem, pełnym neologizmów a także archaicznych form językowych.

Żywo interesował się kulturą polską. Jest autorem włoskich przekładów utworów Mickiewicza: *Maria. Romanza* (prawdopodobnie swobodny przekład fragmentu IV cz. *Dziadów*); *A una madre polacca* (*Do matki Polki*) a także *Pana Tadeusza*.

ARRIGO BOITO

(1842 Padua – 1918 Milan)

Composer and poet; son of Silvestro Boito, an Italian miniaturist painter, and Józefa Radolińska, née Karśnicka, a Polish countess. He studied the violin, the piano, and composition under A. Mazzucato at the Milan Conservatory. During that period he wrote several compositions jointly with Franco Faccio, e.g. the cantata *Il quattro giugno* and the mystery *Le sorelle d'Italia*. Afterwards, he moved to Paris, where he associated with Hugo, Berlioz, Verdi, and Rossini, among others. It was in Paris that he came up with his earliest ideas for his operas *Mefistofele* and *Nerone*. In 1862, he travelled to Poland via Berlin, and spent some time in Mystki, the manor estate of his step sister, Tekla Karśnicka, in the Wielkopolska region. He visited Poland two more times: in 1865 and 1867. Between 1862 and 1872, he was active as a music critic in Milan. In 1866, he joined Garibaldi's volunteer troops and saw action near Trent.

In 1868, Milan saw the premiere of Boito's first opera, *Mefistofele*, which met with an overtly adverse reaction of the audience and the critics, due to its peculiar style, moving away from that of traditional Italian opera. Only the success of the second version of *Mefistofele* in Bologna in 1875 was followed by a series of triumphant performances of the opera in other Italian cities, and also abroad in 1880: in London, Boston, New York, Lisbon, Berlin, and Warsaw (19 December 1880). He worked on his second opera, *Nerone*, till the end of his life; the libretto was ready in 1901; the score was finished after Boito's death, by Vincenzo Tommasini and Antonio Smareglia, aided by Arturo Toscanini, who conducted its world premiere (1924). Boito also wrote a number of libretti for other composers' operas, notably *Falstaff* and *Otello* by Verdi, and translated the libretti of some works by Wagner (*Rienzi*, *Tristan und Isolde*), Weber's *Der Freischütz* and Glinka's *Ruslan and Lyudmila*. He also left behind a number of poems and other literary works, in addition to numerous press articles on music. In 1890/1891, he was the director of the Parma Conservatory; in 1893, he was awarded an honorary doctorate by Cambridge University.

Boito played an important role in the formation of a new operatic style in Italy. As a fervent advocate of Wagner's musical drama and translator of his libretti, he contributed to popularising his work in Italian society. Boito's own operatic work, with its strive for a perfect union of music and word, stems directly from the tenets of Wagner's musical drama, which he combined with the Italian traditions – lyricism and melodiousness, in addition to the priority of the vocal component over the orchestral element. He introduced a number of innovations in harmonics and instrumentation; in *Nerone*, he came close to musical impressionism. As a poet and, at the same time, a composer, he attained a perfect synchronicity between the accents and rhythm of the verse and the musical structure of the vocal parts. His poetic language is characterised by uniquely rich vocabulary, abundant in both neologisms and archaisms.

He showed a vivid interest in Polish culture, as exemplified by his translations of Mickiewicz's works: *Maria. Romanza* (probably a paraphrase translation of a fragment of *The Forefather's Eve*, Part IV); *A una madre polacca* (*To a Polish Mother*), and also *Pan Tadeusz*.

Eugène Delacroix, ilustracja do *Fausta* Goethego
Eugène Delacroix, illustration for Goethe's *Faust*

Lesław Czapliński

PIEKŁO NIEJEDNO NOSI IMIĘ: MEFISTOFELES...

...czyli duch przeczenia jak się sam przedstawia w swojej arii *Sono lo spirito che nega*, gdy zjawia się w pracowni Fausta, co posiada odpowiednik w analogicznym ustępie arcydramatu Goethego. Ambicją Arriga Boito, autora opery, było bowiem zachowanie jak najdalej posuniętej wierności względem literackiego pierwowzoru, nawet za cenę początkowo zbyt obszernych rozmiarów dzieła, trwającego na swej prapremierze 5 marca 1868 w mediolańskiej La Scali ponad sześć godzin.

Pomysł zakładu pomiędzy Bogiem a Mefistofelesem o poddanie człowieka próbie zaczerpnął Goethe z *Księgi Hioba* (*Hi 1, 6-12, 2, 1-6*). Stanowi on oś zarówno jego *Fausta* jak i opery Boita (rozgrywający się w zaświatach prolog oraz epilog, w których Stwórca przemawia głosem chóru), wskutek czego, w przeciwieństwie

do poprzednich opracowań muzycznych tego wątku, romans z Małgorzatą schodzi na drugi plan. We wspomnianym sporze Mefistofeles, jeden z galerii znacznie-szych demonów, reprezentuje przede wszystkim rację intelektualną, co sprawia, że jest bytem ograniczonym o duchowej ułomności. Być może to jego właśnie miał na myśli Mickiewiczowski Konrad, gdy rzucał wyzwanie Bogu: *Ja wydam Tobie krwawszą bitwę niżli Szatan: On walczył na rozumy, ja wyzwę na serca*. I do uczucia odwoła się w końcu Faust i to nie tylko w znaczeniu zmysłowej miłości (*eros*), ale i altruistycznego współczucia (*caritas*), dzięki czemu odniesie zwycięstwo w rozgrywce z Mefistofelem i unieważni zawarty z nim pakt.

O ile u Goethego Mefistofeles stanowi bardziej ucieleśnienie abstrakcyjnej idei niż postać z krwi i kości, to jego wizerunek stworzony przez Boita daleki jest od wspomnianej jednostronności dzięki przydaniu mu rysów humorystycznych (jego pierwsze wystąpienie przed Bogiem *Ave Signor* w prologu przybiera formę muzyczną *scherza*, którego instrumentalny akompaniament stanie się potem motywem towarzyszącym bohaterowi, a zwrotki przywołanej już na wstępie arii pointują przeciągłe gwizdy).

Stwierdziwszy to wszystko zaryzykuję jednak twierdzenie, że Boito uczynił Mefistofelę tytułowym bohaterem swej pierwszej i najgłośniejszej opery z bardziej prozaicznych względów, a mianowicie z powodu wyeksploatowania postaci Fausta w teatrze muzycznym: od Spohra poprzez oratoryjno-symfoniczne utwory Berlioza i Liszta na Gounodzie kończąc.

Niemniej nie przypadkiem po tę tematykę sięgnął ten włoski kompozytor i poeta, przywódca buntowniczego ruchu tzw. rozczochranych (*scapigliati*), albowiem zawsze pociągała go dwoistość, która dała tytuł jego programowemu poematowi - manifestowi wspomnianego ugrupowania artystycznego. Sprzeczności ludzkiej natury dadzą też znać o sobie w *Credo* Jagona, którym uzupełni libretto dla Giuseppe Verdiego, będące adaptacją tragedii Williama Shakespeare'a *Otello*, a w *Mefistofelesie* mamy ponadto do czynienia z podwójną naturą kobiet w osobach naiwnej Małgorzaty oraz przeciwstawionej jej w dalszym ciągu Heleny Trojańskiej.

Z ZIEMI POLSKIEJ DO WŁOCH

Imię Sylwestra nosił włoski malarz Boito, który raczej nie stanowił wzoru przykładowego życia rodzinnego. Jako artysta, będąc w nieustannych opałach finansowych, głównie z rozsądku poślubił starszą od siebie wdowę Józefę z Radolińskich Karśnicką. Na dodatek arystokratkę, co dla człowieka jego stanu zapewne nie pozostawało bez znaczenia. Spłodził z nią dwóch synów: starszego Camilla, cenionego potem architekta, oraz Arriga, po czym ślad po nim zaginął...

Porzucona żona musiała samotnie wychowywać dzieci, co najwyżej przy wsparciu polskiej rodziny. Po latach Boito trzykrotnie odwiedzać będzie swych krewnych w ich majątku w Mystkach w Wielkopolsce. Ponadto przypisuje mu się przekład na włoski *Pana Tadeusza* oraz fragmentów *Dziadów*, wydanych wszakże bez autorskiej atrybucji. Poświęcił także osobny wiersz Józefowi Ignacemu Kraszewskiemu, kończąc go znamienym wersem: */ Bóg cara na Syberię ześle*, a do swego najstynniejszego dzieła wprowadził polskie motywy muzyczne. Nie uczynił tego wyłącznie z powodu swego polskiego pochodzenia, zwłaszcza że...

POLSKIE TROPY

Johannes Faust, historyczny prototyp tytułowego bohatera arcydramatu Johanna Wolfganga Goethego, studiować miał na Akademii Krakowskiej, albowiem była to jedyna uczelnia w ówczesnej Europie, na której wykładano wiedzę tajemną. A zatem mógł być osłuchany z rytмами obertasa, którego u Boita na wielkanocnym festynie tańczą... frankfurccy mieszczenie.

Na tym nie kończą się związane z tą operą polonica. W tytułowej partii, na deskach nowojorskiej Metropolitan oraz europejskich scen operowych, rywalizowali ze sobą ówcześni bassi assoluti: Rosjanin Fiodor Szalapin (skądinąd debiutujący w *Halce* w baszkirskiej Ufie) oraz Adam Didur.

BURZLIWE DZIEJE SCENICZNE

Łącząc w jednej osobie poezję i muzykę, Boito urzeczywistnił Wagnerowski ideał dramatu muzycznego i to nie tylko jako tłumacz jego librett, co przede wszystkim twórca zarówno tekstu, jak i muzyki dwóch swoich w pełni autorskich oper: *Mefistofelesa* oraz *Nerona*. A więc pojawiające się po prapremierze tego pierwszego zarzuty o uleganie wpływom niemieckiego mistrza poczytywał sobie raczej za pochwałę. A wywołał *Mefistofeles* bardzo sprzeczne reakcje i opinie, tak że gorące spory i utarczki wokół nowego dzieła przeniosły się do pobliskich kawiarni, gdzie przeciągnęły się do białego rana. Kompozytor dokona więc licznych skrótów (usunie między innymi symfoniczne intermezzo, które równoważyło rozbudowany wstęp orkiestrowy) i w tej wersji opera odniesie 7 lat później sukces w Teatro Comunale w Bolonii. Posiada ona na pół oratoryjny charakter i szerzej odwołuje się do form i technik z historii muzyki (kwartet w formie kanonu w ogrodzie Marty, chóralna fuga, zwieńczona brawurowym stretto w *Sabacie romantycznym*). Stąd George Bernard Shaw, parający się również krytyką muzyczną, uznał, że jest ona: *osobliwym przykładem, ile zdziałać może w operze utalentowany człowiek pióra, pozbawiony wybitnych uzdolnień*

muzycznych, ale obdarzony smakiem i kulturą muzyczną bardziej rozwiniętymi niż w stopniu przeciętnym u nieprzeciętnych. Z kolei warszawski recenzent nazwał dzieło Boita „poematem muzycznym”.

Dzięki Operze i Operetce ze Lwowa krakowska publiczność mogła zapoznać się z Mefistofelesem 8 i 9 sierpnia 1903 roku w ramach letniego sezonu operowego i to ze wspomnianym Didurem w tytułowej roli, którego śpiew według recenzenta „Czasu” stał na wysokości zwykłej, interesując bardziej może niż kiedykolwiek łatwością i wyborną emisją tonów górnych.

O ile w warszawskich przedstawieniach (19 grudnia 1880 w wersji włoskiej, 23 lutego 1882 w przekładzie na polski Maksymiliana Radziszewskiego) te same śpiewaczki (Teresina Singer oraz Bronisława Dowiakowska) wykonywały role Małgorzaty i Heleny (co w XIX wieku było powszechną praktyką), to we lwowskim zostały już one rozdzielone pomiędzy dwie artystki (Józefę Kurzówną i Ludwikę Marek-Onyszkiewicz), które to rozwiązanie przyjęło się w następnym stuleciu i trwa aż do dziś. Z teatralnego punktu widzenia kuszącym wydać się mogło potraktowanie ich jako dwóch, dopełniających się oblicz tej samej kobiecości, to pod względem wokalnym partia tej pierwszej należy jeszcze do świata belcanta (aria *L'altra notte in fondo al mare* z dyskretnymi koloraturami), a tej drugiej zapowiada już weryzm (dramatyczny monolog o zagładzie Troi / *numi terribili*).

Do obecnego wystawienia w pełni odnieść można słowa Aleksandra Polińskiego, przed 126 laty recenzującego polskojęzyczną premierę warszawską: *Publiczność nasza już znudzona jest powtarzaniem bez końca miłosnych dziejów „Traviaty” lub bohaterskiego „Trubadura”. Wystawienie pięknej opery „Mefisto” przez artystów miejscowej sceny jest więc wielce pocieszającym faktem!*

Michail Wrubel, *Lot Fausta z Mefistofelesem*
Mikhail Vrubel, *The Flight of Faust and Mephistopheles*

Jan Matejko, szkic do polichromii Kościoła Mariackiego w Krakowie
Jan Matejko, sketch for a polychrome decoration inside
St Mary's Basilica in Krakow

Lesław Czaplinski

HELL HAS MANY NAMES

MEFISTOFELE...

...or the spirit of negation, as he introduces himself in his aria 'Sono lo spirito che nega' when he appears in Faust's study, which has its equivalent in the corresponding part of Goethe's masterpiece of a play. Namely, it was the ambition of Arrigo Boito, the author of the opera, to stay as close to the literary original as possible, even for the price of the initially bulky size of his own work.

Goethe derived the idea of the bet between God and Mephistopheles as a way of subjecting man to a test from the *Book of Job* (*Jb 1, 6–12, 2, 1–6*). It is pivotal for both his *Faust* and Boito's opera, which is why, as opposed to earlier renditions of the theme in music, the love story involving Margaret is pushed into the background. In this dispute, Mephistopheles, a high-ranking demon, represents primarily an intellectual standpoint, which makes him a limited being, spiritually handicapped. And it will eventually be Faust who invokes feelings, and that not only sensual love (*eros*), but also love understood as altruistic compassion (*caritas*), which will give him a victory in the game played with Mephistopheles and void their pact.

While Goethe's Mephistopheles is more of an incorporation of an abstract idea than a fully-fledged character, his image created by Boito is far from such one-sidedness thanks to the humorous streak he is endowed with (his first appearance before God, 'Ave Signor' in the prologue, takes on the musical form of a scherzo, whose instrumental accompaniment will later become a motif consistently reappearing with him on stage, while the stanzas of the previously mentioned aria are concluded by prolonged whistles).

Having said that, I will still risk the assertion that Boito made Mephistopheles the eponymous hero of his first and most famous opera for more prosaic reasons, namely because the character of Faust had been excessively exploited in musical theatre: from Spohr to oratorio/symphonic works by Berlioz and Liszt, all the way to Gounod.

Nevertheless, it was no accident that the theme was picked up by the Italian composer and poet, leader of the rebellious brotherhood of the *scapigliati* ('dishevelled'), as he was always attracted to dualism, which provided the title for his poem that became that artistic group's manifesto. The contradictions of human nature would also come through in Iago's Creed which he added to the libretto written for Giuseppe Verdi, an adaptation of Shakespeare's tragedy *Othello*, and in *Mefistofele* too we are dealing with the dualistic nature of women, impersonated by the naïve Margaret and – subsequently juxtaposed with her – Helen of Troy.

FROM POLISH LANDS TO ITALY

The name Silvestro was borne by the Italian painter Boito, hardly a paragon of exemplary family life. Always in financial dire straits, as can be expected of an artist, he married – mostly out of calculation – the widow Józefa Karśnicka née Radolińska. She was also an aristocrat, which was probably not altogether insignificant to a man of his estate.

He had two sons with her, the elder Camillo, who would become an accomplished architect, and Arrigo, and soon after the birth of the latter he vanished without a trace...

The abandoned wife had to raise the children alone, with some help from her Polish family. Years later, Boito visited his relatives in the manor estate of Mystki in Wielkopolska. He is attributed with translating *Pan Tadeusz* and fragments of *The Forefathers' Eve* by Mickiewicz into Italian, published however without authorship credit. He also devoted a poem to Ignacy Józef Kraszewski, ending with a telling verse: *And God will exile the czar to Siberia*, and included Polish musical motifs in his most famous work. His Polish background could not have been the only reason why he did so, especially when one considers that...

Johannes Faust, the historical prototype of the protagonist of Johann Wolfgang von Goethe's masterpiece, allegedly studied at the Academy of Cracow, which was apparently the only college in the then Europe to offer a course in arcane knowledge. And therefore he could be familiar with the rhythms of the oberek, which in Boito's opera is danced at a town festival by... Frankfurt burghers.

A TEMPESTUOUS HISTORY OF STAGINGS

The six-plus-hour premiere at Milan's La Scala on 5 March 1868 drew mixed reactions, whereupon the debates and quarrels about the new opera were taken to the nearby cafés, where they continued until the following morning. The composer therefore made numerous cuts (removing e.g. the symphonic intermezzo which provided balance for the elaborate orchestral intro) and, in this version, the opera was a major success seven years later at the Teatro Comunale in Bologna. Much in the vein of an oratorio, it invokes various forms and techniques from the history of music (a quartet in the form of a canon in Martha's garden, a choral fugue climaxing in a bravura stretto in the romantic Sabbath).

Following the Polish premiere in Warsaw (19 December 1880), a local reviewer called Boito's work a 'musical poem'. According to George Bernard Shaw, who also tried his hand at music criticism, the 'whole work is a curious example of what can be done in opera by an accomplished literary man without original musical gifts, but with ten times the taste and culture of a musician of only ordinary extraordinariness.'

The Lwów Opera and Operetta company also offered the Kraków audience an opportunity to become familiar with *Mefistofele* on 8 and 9 August 1903, as part of the summer opera season, with none other than Adam Didur as Mephistopheles, whose rival in the same part at the Metropolitan Opera in New York and at various opera houses across Europe was Feodor Chaliapin.

The present production is aptly commented on by the words of Aleksander Poliński, who reviewed the Polish-language premiere in Warsaw 126 years ago: 'Our audience is bored and tired of the endless repetition of the love stories of *Traviata* or the heroic *Troubadour*. The staging of the beautiful opera *Mefisto* by the local theatre's artists is therefore a very comforting fact!'

Joaquin Espalter *Mefistofeles / Mephistopheles*

W *Fauście* Goethego Diabeł sam siebie określa częścią tej mocy, która, choć zawsze pragnie zła, działa na rzecz dobra. Diabolus jest koniecznym, chociaż niechętnym narzędziem poprawy człowieka. Dostarcza siły motywacyjnej, bez której człowiek szybko osiągnąłby etap stagnacji. Musimy znać ducha, który zaprzecza, kiedy jesteśmy bliscy poznania prawdy. Duch Negacji nie jest wrogiem człowieka, ale jego towarzyszem na drodze do doskonałości, wyrrywającym go z letargu i w ten sposób pobudzającym do tego, by zmierzał do przodu i w górę.

Maximilian Rudwin *Diabeł w legendzie i literaturze*, Kraków 1999

Gustave Doré
Mefistofeles
Mephistopheles

The Devil declares himself in Goethe's *Faust* as part of that power which, though it always wills the bad, is always working for the good. Diabolus is the necessary, though unwilling, instrument of man's betterment. He supplies the motive power, without which man would soon reach the stage of stagnation. We must know the spirit that denies if we are to learn the truth. The Spirit of Negation is not man's enemy, but his companion on the path of perfection, rousing him out of his lethargy and thus prompting him onward and upward.

Maximilian Rudwin *The Devil in Legend and Literature*, Chicago, 1931

LA CANZONE DEL FISCHIO

1. All^o focoso ($J=138$)

98100

Michał Anioł, fragment fresku z Kaplicy Sykstyńskiej
Michelangelo, a fragment of a fresco of the Sistine Chapel

TREŚĆ LIBRETTA

PROLOG

Niebo. Aniołowie chwalą niezgłębioną mądrość Stwórcy (chór „Ave Signor”). Mefistofeles szydzi z boskich dzieł, a zwłaszcza z człowieka, który miał czcić Boga, woli ulegać pokusom. Kiedy Niebo wskazuje Fausta, szatan jest pewny, że zawładnie także i jego duszą. Proponuje zakład, który Stwórca przyjmuje. Jeśli Mefistofeles wygra, udowodni swą potęgę. Do chóru aniołów i cherubinów dołącza śpiew ziemskich pokutnic sławiących Marię Pannę.

AKT I

Frankfurt, przed bramą miejską. Niedziela Wielkanocna. Trwa zabawa studentów, mieszczan, myśliwych. Stary doktor Faust i jego uczeń Wagner nie przyłączają się do tłumu. W zapadającym zmierzchu Faust woli kontemplować piękno przyrody. Spostrzega snującego się za nim zakonnika, uważa, że to szatan, ale Wagner lekceważy jego słowa.

Pracownia Fausta. Faust oddaje się w samotności rozważaniom nad Biblią, nie wierzy już, by cokolwiek na świecie mogło go zachwycić (aria „Dai campi, dai prati”). Spostrzega zakonnika, który zrzuca habit. To Mefistofeles, obiecuje Faustowi ukazać rozkosze świata (aria „Son lo spirito”). Przemieni go w młodzieńca i będzie mu służył, choć żąda jego duszy. Faust zgadza się oddać mu duszę, pod warunkiem że Mefistofeles sprawi, by zaznał chwili pełnego szczęścia. Szatan zabiera Fausta w podróż.

A K T I I

Ogród. Młody Faust, jako Enrico, uwodzi Małgorzatę, Mefistofeles flirtuje z jej sąsiadką Martą. Małgorzata skłonna jest ulec młodzieńcowi, ale nie może go zaprosić do domu, ponieważ dzieli sypialnię z matką, która ma lekki sen. Faust oferuje zatem środek nasenny, trzy krople pozwolą im spędzić noc razem, a z pewnością nie uczynią krzywdy matce.

Góra Brocken. Noc Walpurgi, Faust i Mefistofeles wzywają czarownice. Rozpoczyna się sabat. Mefistofeles szydzi z upadku i nędzy świata (ballada „Ecco il mondo”). Orgia nabiera coraz bardziej szalonego tempa, Faustowi ukazuje się Małgorzata w łańcuchach. Mimo niezadowolenia szatana postanawia wyruszyć jej na pomoc.

A K T I I I

Cela więzienna. Małgorzata wspomina swe zbrodnie, została oskarżona o zabójstwo dziecka i otrucie matki (aria „L'altra notte in fondo”). Faust chce zabrać ją na samotną wyspę, gdzie będą żyli szczęśliwi. Małgorzata cieszy się, widząc ukochanego, ale to tylko krótka chwila, kiedy odzyskuje świadomość, potem pogrąża się w rozpacz i obłędzie. Wystraszona widokiem szatana, umiera, wzywając Boga. Mefistofeles jest przekonany, że zostanie potępiona. Głos z nieba oznajmia, że dostąpi zbawienia.

A K T I V

Starożytna Grecja. Helena rozkoszuje się pięknem nocy. Pantis kaze syrenom zabawiać ją śpiewem, Faust podziwia jej urodę. Tylko niezadowolony Mefistofeles woli atmosferę sabatu na górze Brocken. Helenie nie udziela się nastrój roztańczonej zabawy, wspomina zagładę Troi, ale kiedy widzi Fausta w stroju renesansowego rycerza, ulega jego urokowi. Wspólnie marzą o szczęściu w idyllicznej Arkadii. Mefistofeles jest zachwycony, że połączyła ich miłość.

E P I L O G

Pracownia Fausta. Rozgoryczony, stary Faust wspomina swoje życie. Prawda przyniosła mu cierpienia, ideały okazały się złudą. Czuje zbliżającą się śmierć, próbuje się modlić i dopiero wówczas przeżywa chwilę absolutnego szczęścia. Szatan nie może zatem zdobyć jego duszy. Niebiański chór oznajmia, że Faust dostąpił przebaczenia i odkupienia, chwali mądrość Stwórcy, Mefistofeles musi uznać jego wyższość.

William Blake *Wielki czerwony smok*
William Blake *The Great Red Dragon*

SYNOPSIS OF THE LIBRETTO

PROLOGUE

Heaven. Angels praise the unfathomable wisdom of the Maker (chorus 'Ave Signor'). Mephistopheles derides the divine works, especially man, who, instead of worshipping God, prefers to yield to temptations. When Heaven points to Faust, the devil is certain that he will also take over his soul. He proposes a bet, which the Maker accepts. If Mephistopheles wins, he will prove his power and might. The choir of angels and cherubs is joined by the singing of female earthly penitents, glorifying Virgin Mary.

ACT ONE

Near a town gate in Frankfurt on an Easter Sunday. Students, burghers and hunters engage in festive celebrations. The old Dr Faust and his student Wagner keep away from the crowds. As dusk descends, Faust prefers to contemplate the beauty of nature. He notices a friar following him, and suspects this may be the devil, but Wagner brushes off his words.

Faust's study. Faust reflects on the Bible in solitude; he no longer believes that anything in the world could delight him anymore (aria 'Dai campi, dai prati'). He notices the friar, who then sheds his monastic habit. It's Mephistopheles, who promises to show Faust the delights of the world (aria 'Son lo spirito'). He will make him a young man again and will serve him but demands his soul in return. Faust agrees to give him his soul on the condition that Mephistopheles will make him experience a moment of utter happiness. The devil takes Faust on a trip.

ACT TWO

Garden. Young Faust, going by the name of Enrico, is trying to seduce Margaret. Mephistopheles is flirting with her neighbour, Martha. Margaret is inclined to succumb to the young man but she can't invite him inside because she shares a bedroom with her mother, whose sleep is light. Faust offers a sleeping potion: three drops will enable them to spend the night together without doing any harm to the mother.

Mount Brocken. On Walpurgis Night, Faust and Mephistopheles summon witches. The Sabbath begins. Mephistopheles derides the fall and degeneracy of the world (ballad 'Ecco il mondo'). The orgy gains in tempo, and Faust sees Margaret in chains. He decides to come to her rescue, in spite of the devil's discontent.

ACT THREE

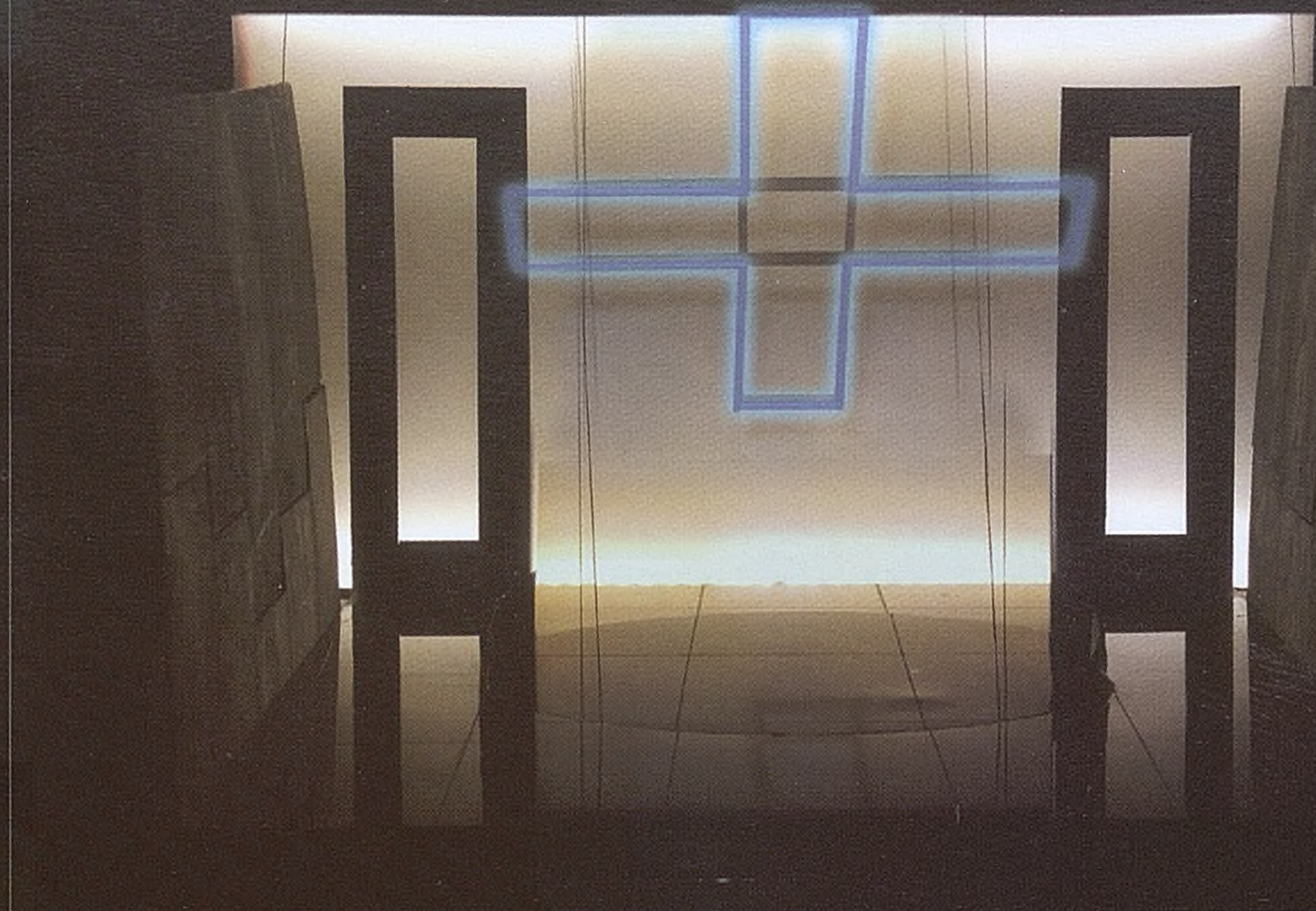
Prison cell. Margaret reflects upon her own crimes; she has been accused of killing her child and poisoning her mother (aria 'L'altra notte in fondo'). Faust wants to take her away to a solitary island where they would live a happy life. Margaret is glad to see her lover but this is only a brief moment when she regains her senses, and then relapses into despair and insanity. Terrified by the sight of the devil, she calls out to God before she dies. Mephistopheles is certain that she will be damned. A voice from heaven proclaims she is to be saved.

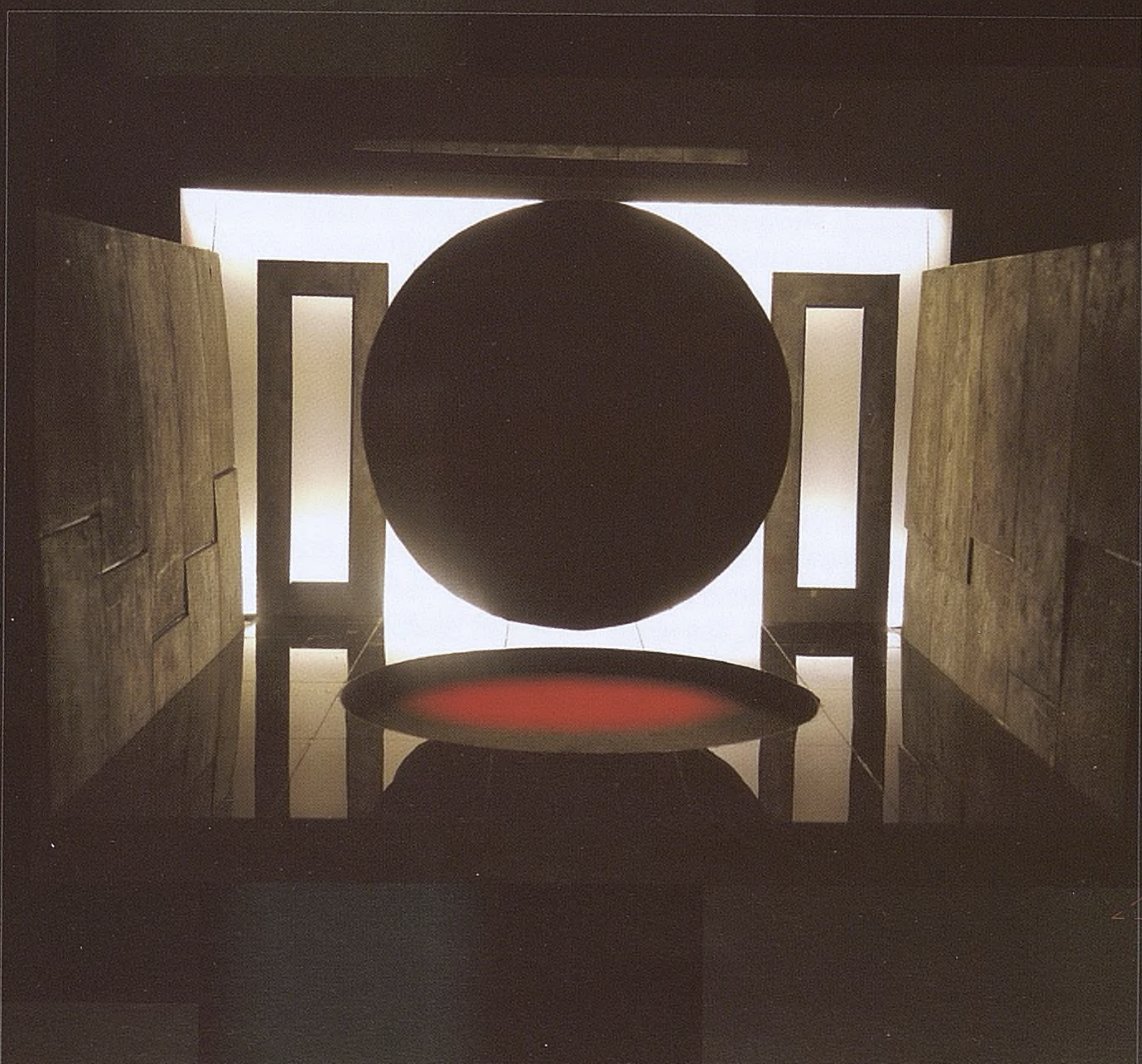
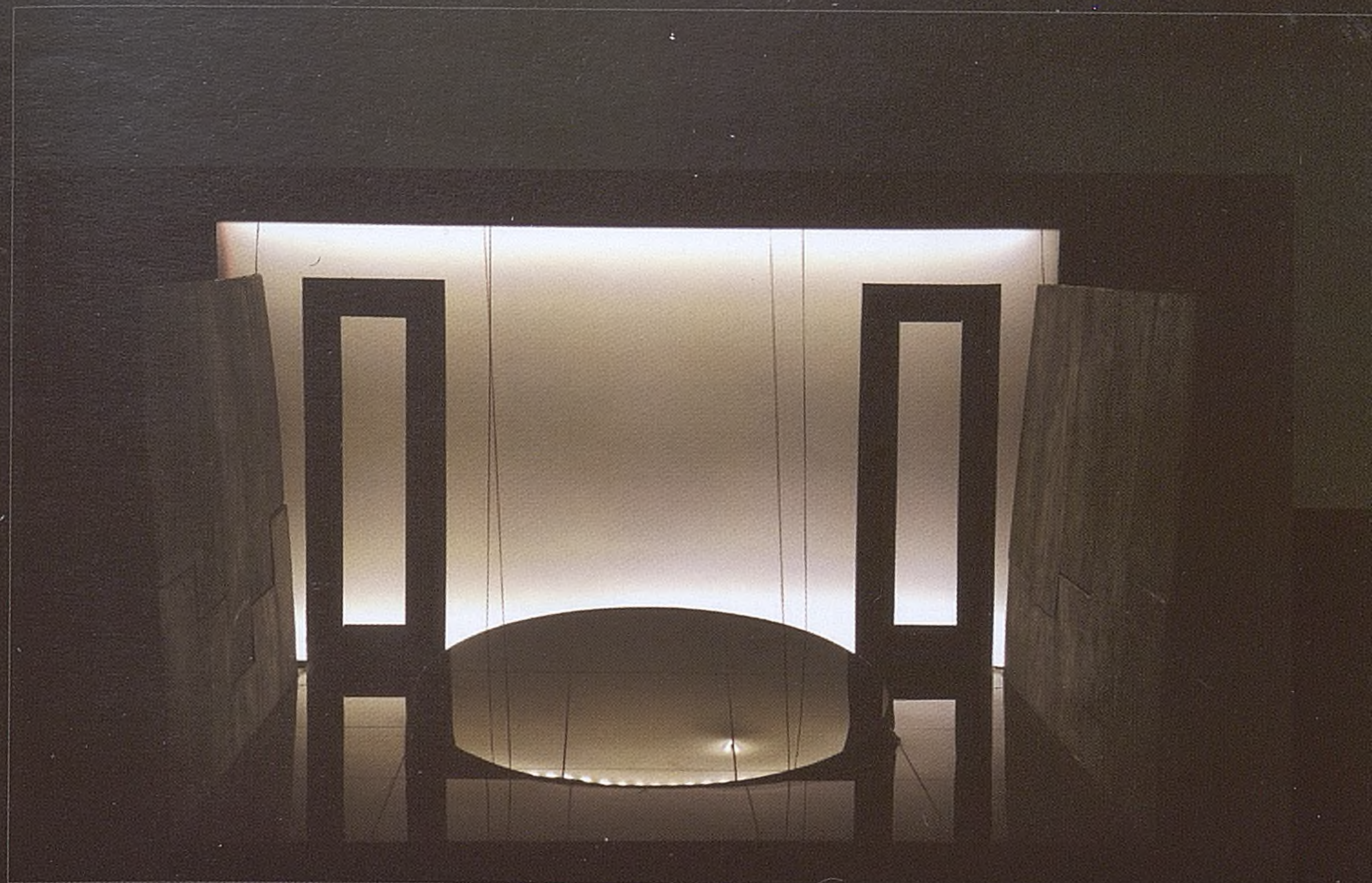
ACT FOUR

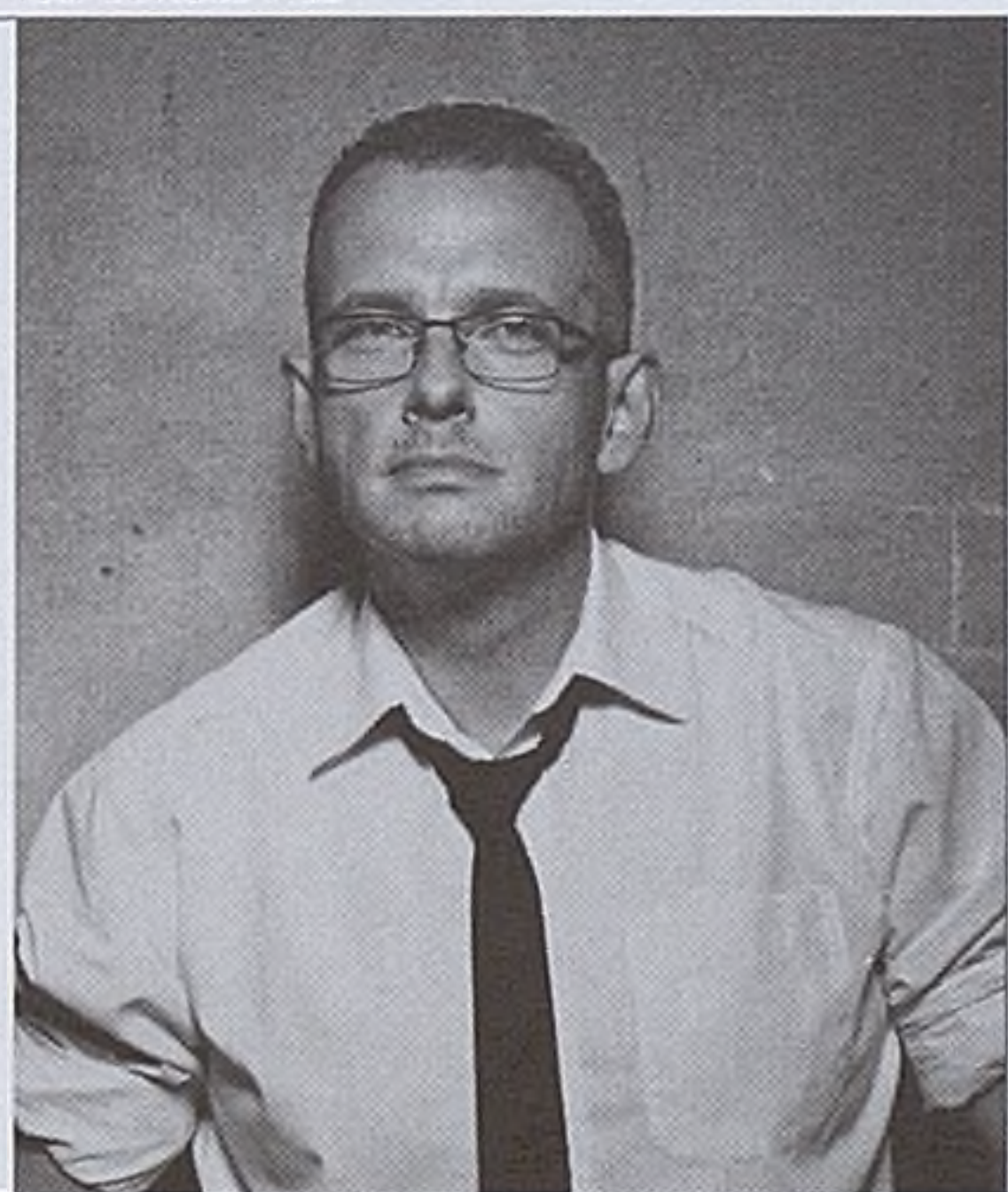
Ancient Greece. Helen is enjoying the serenity of the night. Pantalis, her female companion, tells sirens to entertain her with their song, and Faust admires her beauty. Only a discontented Mephistopheles prefers the atmosphere of the Sabbath on Mount Brocken. Helen does not join in the mood of merrymaking and dance; she reminisces on the demise of Troy but, when she sees Faust wearing the armour of a Renaissance knight, she succumbs to his charm. They share a dream of happiness in idyllic Arcadia. Mephistopheles is more than glad that they have fallen in love.

EPILOGUE

Faust's study. Bitterly disillusioned, an old Faust goes through memories of his life. Finding the truth has brought him nothing but suffering, and ideals turned out to be illusions. He can sense the approaching death, tries to pray and only then does he experience a moment of utter happiness. The devil therefore cannot have his soul. A heavenly choir proclaims that Faust has been granted forgiveness and redemption, and praises the wisdom of the Maker, whose supremacy Mephistopheles must recognise.

TOMASZ KONINA

Reżyser i scenograf. Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie (1996) i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (2013). W 2002 roku stypendysta Royal Opera House Covent Garden Vilar Young Artists Programme w Londynie. Zadebiutował w Teatrze Ateneum w Warszawie w 1998 r. przedstawieniem *Wujaszka Wani* Czechowa, premiera *Wesela Figara* Mozarta w Operze Wrocławskiej była jego reżyserskim debiutem operowym. Jego kolejne realizacje to m.in. *Tankred* Rossiniego w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie, *Mefistofeles* Boito w Operze Nova w Bydgoszczy, *Fidelio* Beethovena w Teatrze Wielkim w Poznaniu, *Adriana Lecouvreur* Cilei i *Makbet* Verdiego w Teatrze Wielkim w Łodzi, *Wesoła wdówka* Lehara w Teatrze Muzycznym w Łodzi, *La Traviata* Verdiego w Operze Wrocławskiej, *Być jak Callas* w Teatrze Muzycznym w Łodzi. Wyreżyserował wiele utworów nigdy wcześniej nie wystawianych w Polsce, takich jak *Pelleas i Melizanda* Debussy'ego i *Podróż do Reims* Rossiniego w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie, *Cesarz Atlantydy* Ullmanna w Warszawskiej Operze Kameralnej, *Kandyd* Bernsteina i *Kochankowie z klasztoru Valldemosa* Ptaszyńskiej w Teatrze Wielkim w Łodzi, *Falstaff* Verdiego w Teatrze Wielkim w Poznaniu (2013). Współtworzył spektakle z tak znakomitymi artystami jak m.in. Alberto Zedda, Ewa Podleś, Tadeusz Kozłowski, Gabriel Chmura, Olga Pasiecznik, Aleksandra Kurzak, Krzysztof Jabłoński, Ewa Michnik, Wojciech Michniewski, Tadeusz Strugała, Kai Bumann, Zofia de Ines, Boris Kudlička, Joanna Klimas, Rafał Olbiński, Rockwell Blake. Od 2001 roku projektuje również scenografie do swoich przedstawień. Od 2007 roku jest dyrektorem naczelnym i artystycznym Teatru im. Jana Kochanowskiego

w Opolu, gdzie zrealizował m.in. *O lepszego świata* Schimmelpfenniga, *Wiśniowy sad* Czechowa, *Idiotę* wg Dostojewskiego, *Panny z Wilka* wg Iwaszkiewicza i *Damę kameliową* Dumas.

Director and stage designer; graduate of the National Theatre School in Warsaw (1996) and the University of Economics in Wrocław (2013). In 2002, he was granted a scholarship in the Vilar Young Artists Programme at the Royal Opera House, Covent Garden in London. He made his debut at the Athenaeum Theatre in Warsaw in 1998, while Mozart's *The Marriage of Figaro* at the Wrocław Opera (1998) was his directorial opera debut. His subsequent achievements included *Tancredi* by Rossini at the Grand Theatre–National Opera in Warsaw (2000), *Mefistofele* by Boito at the Opera Nova in Bydgoszcz (2001), *Fidelio* by Beethoven at the Grand Theatre in Poznań (2002), *Adriana Lecouvreur* by Cilea (2004) and Verdi's *Macbeth* (2005) at the Grand Theatre in Łódź, *The Merry Widow* by Lehar at the Music Theatre in Łódź (2005), Verdi's *La traviata* at the Wrocław Opera (2006), and *To Be like Callas* at the Music Theatre in Łódź (2007). He has directed a number of works which had never been staged in Poland before, such as Debussy's *Pelléas et Mélisande* (2002) and *The Journey to Reims* by Rossini (2003) at the Grand Theatre–National Opera in Warsaw, Ullmann's *The Emperor of Atlantis* at the Warsaw Chamber Opera (2005), or Bernstein's *Candide* (2005) and *The Lovers of the Valldemosa Monastery* by Ptaszyńska (2010) at the Grand Theatre in Łódź. Konina has worked with a number of distinguished artists, such as Alberto Zedda, Ewa Podleś, Tadeusz Kozłowski, Gabriel Chmura, Olga Pasiecznik, Aleksandra Kurzak, Krzysztof Jabłoński, Ewa Michnik, Wojciech Michniewski, Tadeusz Strugała, Kai Bumann, Zofia de Ines, Boris Kudlička, Joanna Klimas, Rafał Olbiński, and Rockwell Blake. Since 2001, he has also designed the sets for his productions. Since 2007, he has been the artistic and general director of the Opole Theatre, where he has staged *For a Better World* by Schimmelpfennig, Chekhov's *The Cherry Orchard*, *The Idiot* after Dostoevsky, *The Maids of Wilko* after Iwaszkiewicz, and *The Lady of the Camellias* after Dumas, among other plays and adaptations.

TOMASZ TOKARCZYK

Dyrygent. Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie. Jest laureatem I nagrody Ogólnopolskiego Przeglądu Młodych Dyrygentów im. W. Lutosławskiego w Białymstoku (2002). W 2003 roku na Międzynarodowym Konkursie Dyrygentów im. G. Fitelberga w Katowicach otrzymał Medal Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków oraz Nagrodę Stowarzyszenia Autorów ZAiKS dla najlepszego polskiego uczestnika. Był dyrygentem Tarnowskiej Orkiestry Kameralnej (1999/2000), kierownikiem muzycznym i dyrygentem Opery w Szczecinie (2002-2004). W 2004 r. związał się z Operą Krakowską, gdzie obecnie jest kierownikiem muzycznym. Przygotował dla tej sceny premiery m.in.: *Der Kaiser von Atlantis* Ullmanna, *Madama Butterfly* Pucciniego, *Baron cygański* Straussa, *Traviata*, *Trubadur* i *Requiem* Verdiego, *Ariadna na Naxos* R. Straussa, *Wesele Figara* Mozarta, *Carmina Burana* Orffa, *Miłość do trzech pomarańczy* Prokofiewa a także w ramach Festiwalu K. Pendereckiego *Diabły z Loudun*. Współpracuje z orkiestrami symfonicznymi większości polskich filharmonii, Warszawską Orkiestrą Radiową, Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej, Teatrem Wielkim w Poznaniu i w Łodzi. W 2011 roku zadebiutował w Filharmonii Narodowej w Warszawie oraz Operze Narodowej w Bratysławie. Dla Festiwalu Operowego w Wexford (Irlandia) przygotował *Marie* Romana Statkowskiego - pierwsze poza Polską wykonanie opery (2011). Od 2013 jest gościnnym dyrygentem Teatru Opery i Baletu w Czelabińsku (Rosja). W swoim dorobku ma nagrania telewizyjne oraz nagrania muzyki filmowej i teatralnej.

Conductor; graduate of the Academy of Music in Krakow. Winner of the First Prize of the W. Lutosławski National Review of Young Conductors in

Białystok (2002), he also received the Medal of the Association of Polish Musicians and the Award of the Polish Association of Authors (ZAiKS) for the best Polish entrant in the G. Fitelberg International Competition for Conductors in Katowice. Tokarczyk had been the conductor of the Tarnow Chamber Orchestra (1999/2000), and the musical director and conductor of the Opera Company in Szczecin (2002-2004) before he became engaged with the Krakow Opera in 2004, where he is now the musical director. The premieres he has prepared here include Ullmann's *The Emperor of Atlantis*, Puccini's *Madama Butterfly*, *The Gypsy Baron* by Strauss, *La Traviata*, *Il trovatore* and *Requiem* by Verdi. He has collaborated with most Polish philharmonic orchestras, the Warsaw Radio Orchestra, the Beethoven Academy Orchestra based in Krakow, and the Grand Theatres in Poznan and Lodz. In 2011, he had his debut at the National Philharmonic Hall in Warsaw and the National Opera House in Bratislava. He prepared Roman Statkowski's *Maria* for the Wexford Festival Opera in Ireland (2011) – the first performance of that opera outside Poland. Since 2013, he has been a guest conductor at the Opera and Ballet Theatre in Chelyabinsk, Russia. He has also conducted a number of recordings of music for television, film and theatre.

JOANNA KLIMAS

Z wykształcenia psycholog kliniczny, przygodę z modą rozpoczęła w 1994 r. od kierowania rodzinną firmą odzieżową. W 1995 r. pierwszy numer polskiej edycji *ELLE* zamieszcza dwa jej projekty. Od tego czasu działy mody wszystkich magazynów pokazują jej modele. W 1996 r. bierze udział w grupowym pokazie w klubie „Tango”, w 1997 r. – w Teatrze Wielkim w Warszawie. W tym okresie pojawiają się pierwsze w Polsce katalogi projektantki (zdjęcia Jacek Poremba) oraz sesje indywidualne w pismach zajmujących się modą. W latach 90.

Joanna Klimas dwukrotnie otrzymała ELLE Awards, czytelniczki przyznały jej tytuł Projektantki Roku. W roku 1999 magazyn „Home & Market” umieścił ją na liście 50 najbardziej wpływowych kobiet sztuki i biznesu. Ma na koncie również kostiumy teatralne do opery *Oniegin* w reżyserii Mariusza Trelińskiego oraz *Mefistofeles* w reżyserii Tomasza Koniny.

Holding a degree in clinical psychology, she became involved in fashion in 1994 when she began to run the family-owned clothes business. In 1995, the first issue of the Polish edition of *ELLE* published two of her designs. The fashion sections of all magazines showed her models thereafter. In 1996, she took part in a group show at Club Tango, and in 1997 at the Grand Theatre. During that period, her first catalogues as a designer (with photos by Jacek Poremba) came out in Poland, along with individual sessions in fashion magazines. In the 1990s, Joanna Klimas received two ELLE Awards, and the readers voted her the Designer of the Year. In 1999, *Home & Market* magazine listed her as one of the top 50 most influential women in arts and business. She has also designed theatre costumes for the opera *Oniegin* directed by Mariusz Treliński and *Mefistofele* directed by Tomasz Konina.

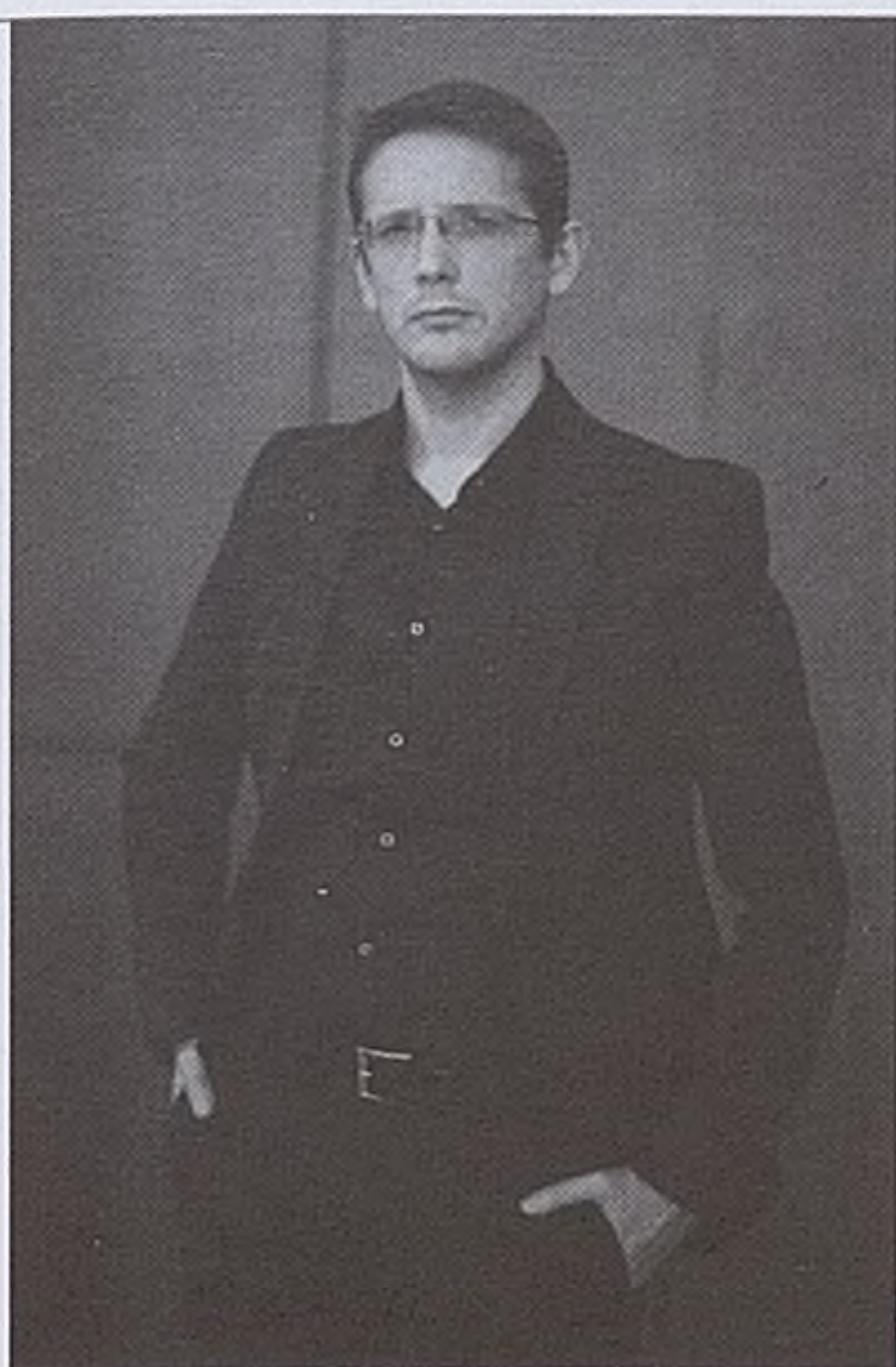

MONIKA MYSLIWIEC

Dyrektor Krakowskiej Akademii Tańca oraz Baletu Krakowskiej Akademii Tańca, pedagog, choreograf. Absolwentka L'Academie Internationale de la Danse w Paryżu. W 1994 r. otrzymała Państwowy Dyplom Pedagoga Tańca Klasycznego i Nowoczesnego wydany przez Ministerstwo Kultury Francji. Dyplomowany Menedżer Kultury (1998), członek Zarządu Sekcji Tańca i Baletu ZASP. Była solistką Baletu Opery Krakowskiej, występowała gościnnie w Polsko-Niemieckim Teatrze Tańca w Kolonii (1995),

współpracowała z Teatrem Wielkim w Poznaniu (1996-1999). Autorka choreografii do spektakli i filmów tanecznych, muzycznych i dramatycznych, współpracuje stale z Teatrem Ludowym w Krakowie i Szkołą Artystyczną Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, kieruje realizacją niezależnych projektów artystycznych związanych z tańcem. Przygotowaniu przez nią tancerze zdobywają czołowe miejsca na międzynarodowych konkursach baletowych, zasilają prestiżowe uczelnie artystyczne i zespoły taneczne na całym świecie (m.in. Codarts Dance Academy, The Ailey School, Metropolitan Opera).

Director of the Cracow Dance Academy and the Cracow Dance Academy Ballet, teacher, choreographer. A graduate of L'Academie Internationale de la Danse in Paris, in 1994 she received the State Diploma for Teaching Classical and Modern Dance from the French Ministry of Culture. Certified Cultural Project Manager (1998), member of the Board of the Dance and Ballet Section of the Union of Polish Theatre Artists (ZASP). Formerly a soloist of the Krakow Opera Ballet, she gave guest performances at the Polish-German Dance Theatre in Cologne (1995), and collaborated with the Grand Theatre in Poznan (1996-1999). Mysliwiec has prepared the choreography for a number of dance, musical and dramatic stage and film productions, and is a permanent collaborator of the Ludowy Theatre in Krakow and the Śląsk Song and Dance Ensemble's School of Performing Arts, and also supervises various independent artistic projects involving dance. Many of the dancers that she prepared have won leading positions in international ballet competitions, enrolled in prestigious performing arts colleges, and joined dance ensembles all over the world (e.g. Codarts Dance Academy, Ailey School, Metropolitan Opera).

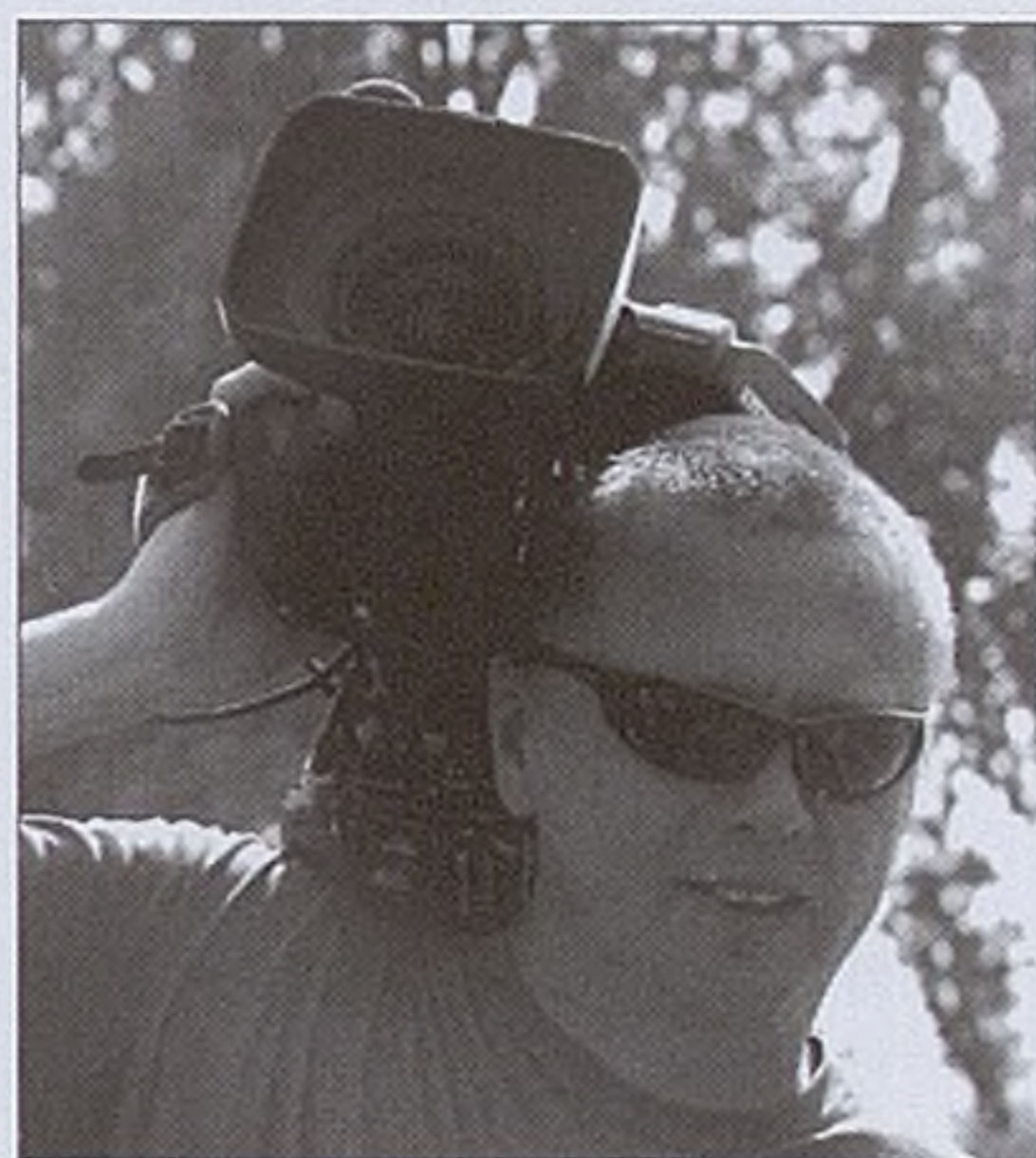

ZYGMUNT MAGIERA

Dyrygent, tenor, manager kultury. Ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną w Krakowie. Założyciel i szef artystyczny OCTAVA ensemble. Jako dyrygent współpracował m.in. z Operą Wrocławską (pełniąc funkcję kierownika chóru), Operą Krakowską, Chórem Polskiego Radia, Capella Cracoviensis (kierownik artystyczny zespołu śpiewaków), Chórem i Orkiestrą Akademii Muzycznej w Krakowie, Krakowskim Chórem Kameralnym, Kantorei Sankt Barbara oraz Krakowskim Chórem Akademickim Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wraz z OCTAVA ensemble przygotowywał liczne nagrania, uczestniczył w wielu koncertach, konkursach i najważniejszych festiwalach muzycznych w kraju i za granicą. Zdobył m.in. Grand Prix Ogólnopolskiego Turnieju Chórów „LEGNICA CANTAT” oraz Grand Prix X Ogólnopolskiego Festiwalu Chóralnego „Cantio Lodziensis”. Prowadzi także działalność pedagogiczną. Od sezonu 2011/2012 jest kierownikiem Chóru Opery Krakowskiej.

Conductor, tenor singer, cultural manager. Graduate of the Music Academy in Krakow. Founder and leader of the OCTAVA ensemble. As a conductor, he has worked for the Wrocław Opera (choir director), the Krakow Opera, the Polish Radio Choir, Capella Cracoviensis (vocal ensemble artistic director), the Choir and Orchestra of the Music Academy in Krakow, the Krakow Chamber Choir, Kantorei Sankt Barbara, and the Academic Choir of the Jagiellonian University.

With the OCTAVA ensemble, he has prepared numerous recordings and appeared in a number of concerts, competitions and major music festivals at home and abroad. His awards include the Grand Prix of the LEGNICA CANTAT National Choir Competition and the Grand Prix of the Tenth CANTIO LODZIENSIS National Choral Festival. He is also active as a teacher. Since the season 2011/2012 is director of the Krakow Opera choir.

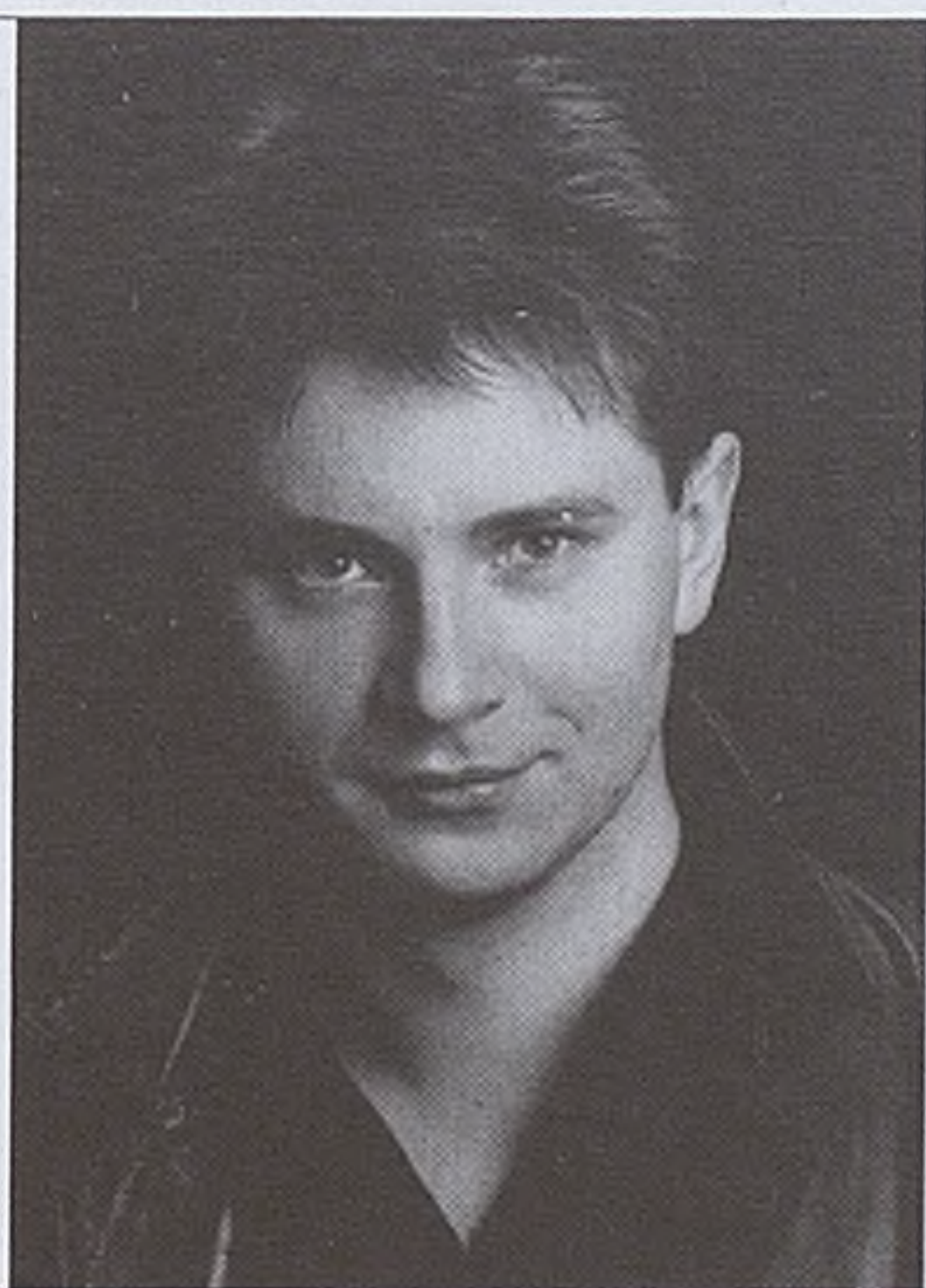

DARIUSZ PAWELEC

Absolwent operatorstwa filmowego Wydziału Radia i Telewizji w Katowicach. Od lat związany z oddziałem TVP w Krakowie. Jest realizatorem i reżyserem wielu programów i filmów związanych z tematyką kulturalną. Jego ostatnie filmy dokumentalne to *Świetliki 15* (2008), *Zawód: inteligent* (2006), *Gdzie Rzym, gdzie Krym... czyli podróże Jerzego Pomianowskiego* (2003), *Kraków Wyspiańskiego* (2000), *Jerzy Pilch. Wyznania człowieka piszącego po polsku* (1999). Od kilku lat współpracuje z Operą Krakowską jako reżyser światła.

Graduated from the Faculty of Radio and Television of the Silesian University in Katowice, majoring in film and TV production. He has been working for the Polish TV in Krakow for a number of years. He produced and directed many programmes and films related to cultural issues and events. His recent documentaries included *Świetliki 15* (2008), *Zawód: inteligent* (2006), *Gdzie Rzym, gdzie Krym... czyli podróże Jerzego Pomianowskiego* (2003), *Kraków Wyspiańskiego* (2000), *Jerzy Pilch. Wyznania człowieka piszącego po polsku* (1999). Recently, he has been working for the Krakow Opera as the lighting director.

DANIEL BOROWSKI

..... **Mefistofeles** / Mephistopheles
 Bas. Absolwent Akademii Muzycznej w Warszawie i National Opera Studio w Londynie. Po ukończeniu studiów rozpoczął trwającą do dziś współpracę z wiodącymi teatrami operowymi Europy: La Scala w Mediolanie, Staatsoper w Berlinie, Opera we Frankfurcie, Glyndebourne Opera Festival, Nederlandse Opera w Amsterdamie, Teatro Real w Madrycie, Teatro del Liceu w Barcelonie, Opera w Montpellier, Grand Théâtre de Genève, Teatro San Carlo w Neapolu, Teatro Carlo Felice w Genui, Teatr Wielki – Opera Narodowa w Warszawie. W Ameryce występował w New York City Opera, Santa Fe Opera, Spoleto Festival, Boston Lyric Opera, San Diego Opera, Michigan Opera w Detroit, Houston Grand Opera, Opéra de Montréal. Dla czołowych wytwórni jak Philips Classics, Harmonia Mundi dokonał nagrań z wieloma orkiestrami europejskimi i amerykańskimi m.in. London Symphony Orchestra, The Academy of St. Martin in the Fields, Orchestra Sinfonica Nazionale Della RAI Torino, San Francisco Symphony, Tokyo Symphony Orchestra, BBC Symphony Orchestra, Accademia di Santa Cecilia, Polska Orkiestra Radiowa. Jest laureatem I nagrody w kategorii głosów męskich w II Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. S. Moniuszki (1995) oraz John Christie Award przyznawanej przez Glyndebourne Festival (1998). Po spektakularnym występie w partii Banka w *Makbecie* Verdiego został wybrany Artystą Roku New York City Opera (2001).

Bass. Graduate of the Academy of Music in Warsaw and the National Opera Studio in London. After completing his studies, he embarked on long-term collaborations with Europe's leading opera companies: La Scala in Milan, the Staatsoper in Berlin, the Opera House in Frankfurt, the Glyndebourne Opera Festival, the Nederlandse Opera in Amster-

dam, the Teatro Real in Madrid, the Teatro del Liceu in Barcelona, the Opera House in Montpellier, the Grand Théâtre de Genève, the Teatro di San Carlo in Naples, the Teatro Carlo Felice in Genoa, and the Grand Theatre–National Opera in Warsaw. In America, he has performed at the New York City Opera, the Santa Fe Opera, the Spoleto Festival, the Boston Lyric Opera, the San Diego Opera, the Michigan Opera in Detroit, the Houston Grand Opera, and the Opéra de Montréal. For such labels as Philips Classics or Harmonia Mundi, Borowski has made recordings with a number of European and American orchestras, among them the London Symphony Orchestra, the Academy of St Martin in the Fields, the Orchestra Sinfonica Nazionale Della RAI Torino, the San Francisco Symphony, the Tokyo Symphony Orchestra, the BBC Symphony Orchestra, the Accademia di Santa Cecilia, and the Polish Radio Orchestra. He has won the First Prize in the male voices category in the Second S. Moniuszko International Vocal Competition (1995) and the John Christie Award conferred by the Glyndebourne Festival (1998). Following his spectacular performance as Banco in Verdi's *Macbeth*, he was named the New York City Opera's Debut Artist of the Year (2001).

WOŁODYMYR PANKIV

..... **Mefistofeles** / Mephistopheles

Bas. Urodził się w Drohobyczku na Ukrainie, studiował na wydziale wokalnym w Wyższym Instytucie Muzycznym im. Łysenki we Lwowie, potem w Akademii Muzycznej w Krakowie, którą ukończył w 2004 r. Jest solistą Opery Krakowskiej, gdzie śpiewał m.in. partie Rajmonda w *Łucji z Lammermoor*, Stolnika w *Halce*, Ojca Rangier w *Diabłach z Loudun*, Surina w *Damie pikowej*, Mefista w *Fauście*, Komandora w *Don Giovannim*, Bonzo w *Madama Butterfly*, Gremina w *Eugeniuszu Onieginie*, Doktora

Grenvil w *Traviacie*, Dulcamarę w *Napoju miłosnym*, Bartolo w *Weselu Figara*, Ferrando w *Trubadurze*, Króla Treflowego w *Miłości do trzech pomarańczy*. W 2006 r. wystąpił jako Basilio w *Cyruliku sewilskim* na deskach Opera Lyra w Ottawie. Współpracuje z Operą Narodową w Warszawie i Operą na Zamku w Szczecinie. Występuje w repertuarze oratoryjnym.

Bass. Born in Drohobych, Ukraine, he studied at the Vocal Department of the M. Lysenko Lviv State Academy of Music, and subsequently graduated from the Academy of Music in Krakow in 2004. A soloist of the Krakow Opera, he has sung such parts here as Raimondo in *Lucia di Lammermoor*, Stolnik in *Halka*, Father Rangier in *The Devils of Loudun*, Surin in *The Queen of Spades*, Méphistophélès in *Faust*, Commendatore in *Don Giovanni*, Bonzo in *Madama Butterfly*, Gremin in *Eugene Onegin*, Doctor Grenvil in *La traviata*, Dulcamara in *L'elisir d'amore*, Bartolo in *The Marriage of Figaro*, Ferrando in *Il trovatore*, or the King of Clubs in *The Love for Three Oranges*. In 2006, he performed the role of Basilio in *The Barber of Seville* at the Opera Lyra in Ottawa. He collaborates with the National Opera in Warsaw and the Castle Opera in Szczecin. His repertoire also includes oratorios.

TOMASZ RAFF

..... **Mefistofeles** / Mephistopheles

Bas. Absolwent Universität der Künste w Berlinie i Uniwersytetu Muzycznego F. Chopina w Warszawie, w klasie prof. Jerzego Knetiga. W Niemczech współpracował z takimi postaciami niemieckiej sztuki wokalne jak Dietrich Fischer-Dieskau czy Siegfried Lorenz. Jako student zadebiutował w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie w inscenizacji *Traviaty* M. Trelińskiego (2010), zaśpiewał również

partię Tezeusza w *Śnie nocy letniej* B. Brittena (2012). Podczas studiów występował w niezależnych produkcjach operowych, tworzonych przez młodych artystów, m.in.: *La serva padrona* G. B. Pergolesiego (Uberto, 2007, klub M25 w Warszawie), *Die Flut* B. Blachera (Bankier, 2010, Hebbel am Ufer Berlin – koprodukcja z Komische Oper Berlin), *Jolanta* P. I. Czajkowskiego (Król René/Ebn-Hakia, 2012, Ballhaus Ost Berlin), *Gwałt na Lukrecji* B. Brittena (Collatinus, 2013, Stara Drukarnia PAP w Warszawie). W 2013 dołączył do grona solistów Opery Wrocławskiej, gdzie występował jako Figaro w *Weselu Figara*, jako Sarastro w *Czarodziejskim flecie*, Colline w *Cyganerii*, Zbigniew w *Strasznym dworze* oraz Raimondo w *Łucji z Lammermoor*. Ostatnim sukcesem młodego polskiego basa jest występ na Festiwalu G. F. Haendla w Halle, gdzie wcielił się w postać Segeste z opery G. F. Haendla pt. *Arminio* (czerwiec 2014).

Bass. Graduate of the Universität der Künste in Berlin and the F. Chopin University of Music in Warsaw, where he studied under Professor Jerzy Knetig. In Germany, he worked with such singers as Dietrich Fischer-Dieskau or Siegfried Lorenz. As a student, he had his debut at the Grand Theatre–National Opera in Warsaw in M. Treliński's staging of *La traviata* (2010), and also sang the part of Theseus in *A Midsummer Night's Dream* by B. Britten (2012). While still in college, he performed in independent opera productions staged by young artists, e.g. *La serva padrona* by G. B. Pergolesi (Uberto, 2007, Club M25 in Warsaw), *Die Flut* by B. Blacher (the Banker, 2010, Hebbel am Ufer, Berlin – coproduction with the Komische Oper Berlin), *Jolanta* by P. Tchaikovsky (King René/Ibn-Hakia, 2012, Ballhaus Ost Berlin), *The Rape of Lucretia* by B. Britten (Collatinus, 2013, Stara Drukarnia PAP in Warsaw). In 2013, he became a soloist at the Wrocław Opera, where he appeared as Figaro in *The Marriage of Figaro*, Sarastro in *The Magic Flute*, Colline in *La bohème*, Zbigniew in *The Haunted Manor*, and Raimondo in *Lucia di Lammermoor*. The young Polish bass singer's most recent success was his performance at the Haendel Festival in Halle, where he played the part of Segeste in G. F. Handel's opera *Arminio* (June 2014).

VASYL GROKHOLSKYI

..... Faust

Tenor. Absolwent Akademii Muzycznej w Kijowie, solista tamtejszego Narodowego Teatru Opery i Baletu. Współpracował także z kijowską Filharmonią Narodową. Laureat Międzynarodowych Konkursów Wokalnych, śpiewał w salach koncertowych całego świata. Od 2003 roku jest solistą Opery Krakowskiej. Występował tu w partiach Edgara w *Łucji z Lammermoor*, Fausta w operze Gounoda, Księcia Mantui w *Rigoletcie*, Alfreda Germont w *Traviacie*, Pinkertona w *Madama Butterfly*, Don José w *Carmen*, Ottokara w *Baronie cygańskim*, Jontka w *Halce*, Scaramuccia w *Ariadnie na Naxos*, Hermana w *Damie pikowej*, Leńskiego w *Eugeniuszu Onieginie*, Nemorina w *Napoju miłosnym*, Manrica w *Trubadurze*, Księcia w *Miłości do trzech pomarańczy*. Współpracuje z Operą Narodową w Warszawie, teatrami operowymi w Bydgoszczy, Poznaniu, Szczecinie. W 2010 wygrał XII Turniej Tenorów, organizowany przez Operę na Zamku w Szczecinie.

Tenor. A graduate of the Academy of Music in Kiev, he sang solo parts at the National Opera and also collaborated with the philharmonic orchestra in that city, and then went on to perform in concert halls all around the world and has since won several international vocal competitions. Since 2003, he has been a soloist at the Krakow Opera, performing the roles of Edgardo in *Lucia di Lammermoor*, Faust in Gounod's opera, the Prince of Mantua in *Rigoletto*, Alfredo Germont in

La traviata, Pinkerton in *Madama Butterfly*, Don José in *Carmen*, Ottokar in *The Gypsy Baron*, Jontek in *Halka*, Scaramuccio in *Ariadne auf Naxos*, Herman in *The Queen of Spades*, Lensky in *Eugene Onegin*, Nemorino in *L'elisir d'amore*, Manrico in *Il trovatore*, and the Prince in *The Love for Three Oranges*. Since 2007, he has been collaborating with the National Opera in Warsaw, as well as the opera companies in Bydgoszcz, Poznan and Szczecin. In 2010, he won the 12th Great Tenors Tournament at the Castle Opera House in Szczecin.

DANIEL MAGDAL

..... Faust

Tenor. Pochodzi z Rumunii, uczył się w Akademii Sztuk George Enescu w Iași i w tamtejszej Operze Narodowej zdobywał pierwsze doświadczenie sceniczne. Od 1993 mieszka w Niemczech i pracuje jako niezależny artysta. Współpracuje z Semperoper w Dreźnie, ze scenami w Brunzwiku, Freiburgu, Halle, Hannoverze, Saarbrücken, Schwerin, z Konzerthaus w Berlinie. W 2013 wystąpił w Deutsche Oper w Berlinie w partii Eneasza w *Trojanach* Berlioza. Regularnie występuje w Operze Narodowej w Bukareszcie i Operze Narodowej w Pradze a także w Hadze, Lucernie, Edmonton w Kanadzie, w Concert Hall w Osace, na Festiwalu na Majorce. Śpiewał także na scenach polskich, w Gdańsku i we Wrocławiu. W repertuarze artysty znajdują się przede wszystkim partie tenorowe oper Verdiego i Pucciniego, ale również główne partie w *Lohengrinie* Wagnera, *Samsonie i Dalili* Saint-Saënsa, *Proroku* Meyerbeera, w operze *Antar* Gabriela Dupont.

Tenor. Originally from Romania, he studied at the George Enescu Academy of Arts of Iași and gained his first experience as a performer at the National Opera there. Since 1993, he has lived and worked as an independent artist in Germany. He collaborates with the Semperoper in Dresden, and theatres in Brunswick, Freiburg, Halle, Hannover, Saarbrücken, and Schwerin, and also the Berlin Konzerthaus. In 2013, he appeared at the Deutsche Oper in Berlin in the part of Aeneas in *Les Troyens* by Berlioz. He performs regularly at the National Opera in Bucharest and the National Opera in Prague, also in the Hague, Lucerne, Edmonton in Canada, the Osaka Concert Hall, and the Festival in Mallorca. He has sung at Polish opera houses as well: in Gdansk and Wrocław. His repertoire includes primarily the tenor parts in operas by Verdi and Puccini, but also the main parts in Wagner's *Lohengrin*, Saint-Saëns's *Samson and Delilah*, Meyerbeer's *Le prophète*, and Gabriel Dupont's *Antar*.

ZURAB ZURABISHVILI

..... Faust

Tenor. Pochodzi z Tbilisi w Gruzji, studiował wokalistykę w tamtejszym Konserwatorium oraz na Uniwersytecie Mozarteum w Salzburgu, które ukończył w 2002. Jest dwukrotnym laureatem Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Ferruccio Tagliaviniego we Włoszech i przyznawanej w uznaniu dokonań artystycznych austriackiej nagrody państwowej Würdigungspreis. Był solistą Teatru

w Augsburgu, Staatstheater w Darmstadt, od sezonu 2010/11 należy do zespołu Aalto Musiktheater w Essen. Występował w Operze Narodowej w Ate-nach, w Deutsche Oper w Berlinie, w Operze Królewskiej w Kopenhadze, Deutsche Oper am Rhein w Düsseldorfie, Tiroler Landestheater w Innsbrucku, Badisches Staatstheater w Karlsruhe, Teatrze Narodowym w Mannheim, Staatstheater am Gärtnerplatz w Monachium, Teatrze Narodowym w Taj-pej, w Operze w Tbilisi, a także na scenach operowych Bonn, Chemnitz, Grazu, Hanoweru, Tel Awiwu, Turynu, Weimaru, Wiesbaden, Zagrzebia i Zurychu.

Tenor. Originally from Tbilisi, Georgia, he studied singing at the Conservatory in that city and subsequently completed his studies at the at Mozarteum in Salzburg (2002). He has been awarded the Austrian Prize of Recognition for Artistic Achievement and is a two-time winner of the Ferruccio Tagliavini International Voice Competition. Since 2010/11 engaged by the Aalto Musiktheater Essen, he had also been a soloist at the Theater Augsburg and the Staatstheater Darmstadt. He has performed at the Greek National Opera in Athens, Deutsche Oper Berlin, the Royal Opera House in Copenhagen, Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf, Tiroler Landestheater Innsbruck, Badisches Staatstheater Karlsruhe, Nationaltheater Mannheim, Staatstheater am Gärtnerplatz München, the National Theatre in Taipei, the Tbilisi Opera, as well as the opera houses in Bonn, Chemnitz, Graz, Hannover, Tel Aviv, Turin, Weimar, Wiesbaden, Zagreb, and Zürich.

KATARZYNA OLES-BLACHA

..... **Małgorzata** / Margaret

Sopran koloraturowy. Absolwentka Akademii Muzycznej w Krakowie, pedagog tej uczelni. Laureatka wielu międzynarodowych konkursów wokalnych. Jest solistką Opery Krakowskiej, posiada w swym dorobku kilkadziesiąt partii operowych w tym Królowej Nocy w *Czarodziejskim flecie*, Hanny w *Strasznym dworze*, Gildy w *Rigoletcie*, Donny Anny w *Don Giovannim*, Violetty w *Traviacie*, Zerbinetty w *Ariadnie na Naxos*, Hrabiny Almaviva i Zuzanny w *Weselu Figara*, Adiny w *Napoju miłosnym*, Eurydyki w *Orfeuszu i Eurydyce*, Leonory w *Trubadurze*, Ninetty w *Miłości do trzech pomarańczy*, tytułową Łucję w operze Donizettiego. Rolą tą debiutowała w 2008 r. w Operze Narodowej w Warszawie. Współpracuje z wieloma teatrami operowymi, filharmoniami i zespołami muzyki dawnej. W kręgu zainteresowań artystki znajduje się również muzyka oratoryjna – kantatowa oraz kameralna. Chętnie wykonuje utwory współczesnych kompozytorów. Koncertuje w kraju i za granicą (m.in. Kraków, Warszawa, Wrocław, Szczecin, Katowice, Stuttgart, Wolfsburg, Innsbruck, Linz, Hanover, Berlin, Monachium, Regensburg, Fulda, Graz, Strasburg, Szanghaj, Wiedeń).

Coloratura soprano. A graduate of and a teacher at the Academy of Music in Krakow and the winner of a number of international vocal competitions. A soloist of the Krakow Opera company, she has sung several dozen opera parts, including the Queen of

the Night in *The Magic Flute*, Hanna in *The Haunted Manor*, Gilda in *Rigoletto*, Donna Anna in *Don Giovanni*, Violetta in *La traviata*, Zerbinetta in *Ariadne auf Naxos*, Countess Almaviva and Susanna in *The Marriage of Figaro*, Adina in *L'elisir d'amore*, Eurydice in *Orfeo ed Euridice*, Leonora in *Il trovatore*, Ninette in *The Love for Three Oranges*, and Lucia in Donizetti's famous opera – the role which inaugurated her collaboration with the National Opera in Warsaw in 2008. In addition to opera, her professional interests include oratorio and cantata compositions, and she gladly performs works by contemporary composers. She has performed at a large number of opera houses and philharmonic and concert halls at home and abroad (notably in Krakow, Warsaw, Wrocław, Szczecin, Katowice, Stuttgart, Wolfsburg, Innsbruck, Linz, Hannover, Berlin, Munich, Regensburg, Fulda, Graz, Strasburg, Shanghai, and Vienna).

IWONA SOCHA

..... **Małgorzata** / Margaret

Sopran. Absolwentka AM w Katowicach i Wydziału Radiowo-Telewizyjnego Uniwersytetu Śląskiego. Finalistka i laureatka krajowych i międzynarodowych konkursów Wokalnych. W 2013 otrzymała Nagrodę im. J. Kiepury. Współpracuje z Teatrem Wielkim - Operą Narodową w Warszawie, Teatrem Wielkim w Łodzi, Operą Wrocławską i Operą Śląską, warszawskim Teatrem Muzycznym. Jest solistką Opery Krakowskiej, gdzie śpiewała m.in. partie Donny Anny w *Don Giovannim*, Zuzanny w *Weselu Figara*, Adiny w *Napoju miłosnym*, Eurydyki w *Orfeuszu i Eurydyce*, Adeli w *Zemście nietoperza*, Micaeli w *Carmen*, Ninetty w *Miłości do trzech pomarańczy*, Saffi w *Baronie cygańskim*, Chawy w *Skrzypku na dachu*.

Występuje z filharmoniami w Polsce i za granicą, jest częstym uczestnikiem polskich i międzynarodowych festiwali muzycznych. W jej dorobku znajdują się nagrania dla radia i TV.

Soprano. A graduate of the Academy of Music in Katowice and the Radio & Television Department at the Silesian University, she has been in the finals and won prizes in a number of vocal competitions at home and abroad, among these the J. Kiepura Award in 2013. She has worked for the Grand Theatre-National Opera in Warsaw, the Grand Theatre in Lodz, the Wrocław Opera and the Silesian Opera, as well as the Musical Theatre in Warsaw. Now a soloist of the Krakow Opera, she has sung such parts here as Donna Anna in *Don Giovanni*, Susanna in *The Marriage of Figaro*, Adina in *L'elisir d'amore*, Eurydice in *Orfeo ed Euridice*, Adele in *Die Fledermaus*, Micaëla in *Carmen*, Ninette in *The Love for Three Oranges*, Saffi in *The Gypsy Baron*, and Chava in *Fiddler on the Roof*. Socha also performs at philharmonic halls in Poland and abroad, and often takes part in Polish and international music festivals. She has made recordings for the radio and television.

ANNA WIERZBICKA

..... **Małgorzata** / Margaret

Sopran. Absolwentka Akademii Muzycznej we Wrocławiu, laureatka Konkursu Operowego im. Ottavio Ziina w Rzymie (2010), zdobywczyni III nagrody w Konkursie Wokalnym im. A. Dworzaka w Karlovych Varach (2001) oraz II nagrody i nagrody specjalnej w Konkursie Wokalnym im. Mikulaša Schneidera-Trnavskiego w Trnavie (2004). Od 2005 roku jest solistką Warszawskiej Opery Kameralnej;

współpracuje z Operą Krakowską, Operą Bałtycką, Teatrem Wielkim w Poznaniu, Operą Nova w Bydgoszczy, Łotewską Operą Narodową w Rydze i Teatrem Narodowym w Brnie. W swoim repertuarze ma czołowe partie mozartowskie, takie jak: Hrabina Almaviva w *Weselu Figara*, Donna Elvira w *Don Giovannim*, Fiordiligi w *Così fan tutte* i Vitellia w *Łaskawości Tytusa*, a także rolę Kleopatry w *Juliuszu Cezarze* Haendla, Rusalki w operze Dworzaka, Agaty w *Wolnym strzelcu* Webera, Tatiany w *Eugeniuszu Onieginie* Czajkowskiego, Neddy w *Pajacach* Leoncavalla, Markizy del Poggio w *Dniu królowania* Verdiego oraz tytułowej Halki w wileńskiej wersji opery Moniuszki. Na scenie Opery Krakowskiej wystąpiła gościnnie jako Fiordiligi, Donna Elvira i Hrabina Almaviva.

Soprano. Graduate of the Academy of Music in Wrocław; winner of the Ottavio Ziino Opera Competition in Rome (2010), Third Prize A. Dvořák Singing Competition in Karlovy Vary (2001) and Second Prize as well as a Special Award in the Mikulaš Schneider-Trnavski Vocal Competition in Trnava (2004). A soloist of the Warsaw Chamber Opera since 2005, she also collaborates with the Krakow Opera, the Baltic opera, the Grand Theatre in Poznan, the Opera Nova in Bydgoszcz, the Latvian National Opera in Riga, and the National Theatre in Brno. Her repertoire includes leading roles in Mozart's works, such as Countess Almaviva in *The Marriage of Figaro*, Donna Elvira in *Don Giovanni*, Fiordiligi in *Così fan tutte* and Vitellia in *La clemenza di Tito*, as well as Cleopatra in Handel's *Giulio Cesare*, Rusalka in Dvořák's opera, Agathe in Weber's *Der Freischütz*, Tatyana in Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Nedda in Leoncavallo's *Pagliacci*, Marquise del Poggio in Verdi's *Un giorno di regno*, and Halka in the Vilnius version of Moniuszko's opera. Her guest performances at the Krakow Opera include the parts of Fiordiligi, Donna Elvira and Countess Almaviva.

AGNIESZKA CZĄSTKA

..... Marta / Martha

Mezzosopran. Absolwentka Akademii Muzycznej w Krakowie, solistka Opery Krakowskiej, gdzie występuje m.in. w roli Carmen, Zofii w *Halce* i Jadwigi w *Strasznym dworze*, Orfeusza w *Orfeuszu i Eurydyce*, Suzuki w *Madama Butterfly*, Zerliny w *Don Giovannim*, Poliny w *Damie pikowej* i Olgi w *Eugeniuszu Onieginie*, Magdaleny w *Rigoletcie*, Driady w *Ariadnie na Naxos*, Marceliny w *Weselu Figara*, Ines w *Trubadurze*, Smeraldiny w *Miłości do trzech pomarańczy*, Jenty w *Skrzypku na dachu*, Księcia Orlovsky'ego w *Zemście nietoperza*. W repertuarze posiada jeszcze wiele znaczących partii operowych i oratoryjnych. Współpracuje także z innymi teatrami muzycznymi. Koncertowała m.in. w USA, Niemczech, Wielkiej Brytanii, krajach Beneluxu, Norwegii, Ukrainie, Rosji, Słowacji i w Kuwejcie.

Mezzo-soprano. A graduate of the Music Academy in Krakow, she is a soloist at the Krakow Opera, where she can currently be heard performing the roles of Carmen, Zofia in *Halka* and Jadwiga in *The Haunted Manor*, Orpheus in *Orfeo ed Euridice*, Suzuki in *Madama Butterfly*, Zerlina in *Don Giovanni*, Polina in *The Queen of Spades*, Dryad in *Ariadne auf Naxos*, Maddalena in *Rigoletto*, Marcellina in *The Marriage of Figaro*, Ines in *Il trovatore*, Smeraldina in *The Love for Three Oranges*, Yente in *Fiddler on the Roof*, and Prince Orlofsky in *Die Fledermaus*. Her repertoire includes a number of major opera and oratorio parts. She also collaborates with other music theatres, and has given concerts in the USA, Germany, Britain, the Benelux, Norway, Ukraine, Russia, Slovakia, and Kuwait.

MARIA STATTIN

..... Marta / Martha

Mezzosopran. Urodziła się i wychowała w Trelleborg w Szwecji, edukację zdobyła w Konserwatorium Muzycznym w Trondheim w Norwegii oraz na kursach mistrzowskich Susanny Eken. Występuje często jako solistka na scenach norweskich zarówno w repertuarze operowym, jak i w programach muzyki sakralnej. Wraz z Teatrem Muzycznym w Trondheim i Operą Środkowonorweską kilkakrotnie występowała podczas Festiwalu św. Olafa. W 2008 roku zaśpiewała główną partię w operze *Thora paa Rimol* Hjalmara Borgströma, której premiera odbyła się w Norweskiej Operze Narodowej w Oslo. Tę wielką partię mezzosopranową wykonywała jeszcze kilkakrotnie, ostatnio w Trondheim w 2011 roku. W repertuarze artystki znajdują się takie role jak Zita w *Gianni Schicchi*, Mama Lucia w *Rycerskości wieśniaczej*, Mercedes w *Carmen*, Cherubin w *Weselu Figara* i in. Występuje także z Trondheimską Orkiestrą Symfoniczną, Orkiestrą Symfoniczną w Stavanger, chórami Katedry Nidaros w Trondheim oraz z Operą Nową z Bergen.

Mezzo-soprano. Born and raised in Trelleborg, Sweden, she studied at the Trondheim Conservatory of Music in Norway and participated in several master classes with Susanna Eken. Maria is frequently used as a soloist in Central Norway, both in operas and sacred music. On several occasions she has been a soloist at the St. Olav Festival, together with the Music Theatre in Trondheim and the Opera of Central Norway. In 2008, she sang the leading part in the opera *Thora paa Rimol* by Hjalmar Borgström at the Norwegian Opera House in Oslo. She has performed this great part for mezzo soprano three times, most recently in Trondheim (2011). Her repertoire also includes such roles as: Zita in *Gianni Schicchi*, Mama Lucia in *Cavalleria Rusticana*, Mercedes in *Carmen*, Cherubino in *Le Nozze di Figaro*, and many others. Maria Stattin has also sung with the Trondheim Symphony Orchestra, the Stavanger Symphony Orchestra, the Nidaros Cathedral Choirs, and the New Opera of Bergen.

PAWEŁ BROZEK

..... **Wagner, Nereusz** / Wagner, Nereus

Tenor. Solista Czechowickiego Teatru Muzycznego „Movimento”, student Akademii Muzycznej w Krakowie. Jest laureatem I nagrody Konkursu Wokalnego im. Giulio Perottiego w Ueckermünde, II nagrody Konkursu im. Imricha Godina – Vrabie, Nagrody Złotego Słowika w Międzynarodowym Festiwalu Wokalnym BELCANTO 2013 w Nałęczowie. Uczestnik Międzynarodowych Kursów u Jerzego Artysza, Wiesława Ochmana, Anity Garančy.

Tenor. Soloist at of the Movimento Music Theatre in Czechowice-Dziedzice; student of the academy of Music in Krakow. Winner of the First Prize in the Giulio Perotti Singing Competition in Ueckermünde, Second Prize in the Imrich Godin Singing Competition in Vrabie, and the Gold Nightingale Award in the International Vocal Festival BELCANTO 2013 in Nałęczów. Has attended master classes by Jerzy Artysz, Wiesław Ochman, and Anita Garanča.

KRZYSZTOF KOZAREK

..... **Wagner, Nereusz** / Wagner, Nereus

Tenor. Absolwent Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Krakowie. Na swoim koncie posiada nagrania płyt CD z muzyką dawną oraz współpracę z takimi zespołami jak Capella Cracoviensis, Cappella Augustana, Goldberg Ensemble, La Tempesta, Accademia dell'Arcadia. Współpracuje z Operą Krakowską, biorąc udział w spektaklach: *Ariadna na Naxos* (Scaramuccio), *Wesele Figara* (Don Curzio), *Traviata* (Gaston), *Halka* (Góral), *Cabaret lunaire* do muzyki A. Schön-

berga (On), *Trubadur* (Ruiz), *Skrzypek na dachu* (Motel Kamzoił). W swoim repertuarze posiada także partie Tamina z *Czarodziejskiego fletu*, Ferranda z *Così fan tutte* oraz wiele partii oratoryjnych.

Tenor. Graduate of the Vocal and Acting Department at the Academy of Music in Krakow. Has participated in CD recordings of early music and collaborated with such ensembles as Capella Cracoviensis, Cappella Augustana, Goldberg Ensemble, La Tempesta, or Accademia dell'Arcadia. His engagements with the Krakow Opera include such productions as: *Ariadne auf Naxos* (Scaramuccio), *The Marriage of Figaro* (Don Curzio), *La traviata* (Gaston), *Halka* (Góral), *Cabaret lunaire* to the music of A. Schönberg (He), *Il trovatore* (Ruiz), and *Fiddler on the Roof* (Motel Kamzoił). He also has in his repertoire the roles of Tamino in *The Magic Flute*, Ferrando in *Così fan tutte*, as well as a number of oratorio parts.

MARTA ABAKO

..... **Helena** / Helen

Sopran. Ukończyła Akademię Muzyczną w Krakowie. Sztukę wokálną doskonaliła m.in. pod kierunkiem Iriny Archipowej i Victorii de los Angeles. Śpiewała na scenach Niemiec, Danii, Holandii, Francji, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Włoch, Kanady. Od roku 1992 jest solistką Opery Krakowskiej. W sezonie 1995/1996 występowała w Teatrze Wielkim w Łodzi. W tym samym czasie partią Carmen zadebiutowała w Operze Narodowej w Warszawie. Tam również wykonała partię Oktawiana w *Kawalerze Srebrnej Róży* R. Straussa. Na krakowskiej scenie śpiewała m.in. partie Papageny w *Czarodziejskim flecie*, Romea w *Capuleti i Montecchi*, Mimi w *Cyganerii*, Cio-Cio-San w *Madama Butterfly*, Siebła w *Faustcie*, Mercedes, Carmen i Micaëli w operze

Bizeta, Łariny w *Eugeniuszu Onieginie*. Została nagrodzona Złotym Medalem przez Międzynarodowe Centrum Kultury „Foyer des Artistes” przy Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie. Soprano. A graduate of the Music Academy in Krakow, she continued to study vocal art under Irina Arkhipova and Victoria de los Angeles, and went on to sing in Germany, Denmark, the Netherlands, France, Britain, Switzerland, Italy, and Canada. A soloist of the Krakow Opera since 1992, she performed at the Grand Theatre in Lodz during the 1995/1996 season, and at about the same time had her National Opera debut in Warsaw, where she also sang the part of Octavian in *Der Rosenkavalier* by R. Strauss. Her roles at the Krakow Opera include e.g. Papageno in *The Magic Flute*, Romeo in *Capuleti e i Montecchi*, Mimi in *La bohème*, Cio-Cio-San in *Madama Butterfly*, Siebel in *Faust*, Mercedes, Carmen and Micaëla in Bizet's famous opera, and Larina in *Eugene Onegin*. Abako has been awarded the Gold Medal of the International Prize 'Foyer des Artistes' by the Sapienza University of Rome.

ELODIE
HACHE

..... Helena / Helen

Sopran. Oprócz śpiewu w paryskim konserwatorium studiowała także grę na pianinie i ukończyła muzykologię na Sorbonie. Finalistka konkursów im. Montserrat Caballe (2011) i Viñas (2013). Przez dwa sezony była członkinią Atelier Lyrique Opery Paryskiej, gdzie śpiewała partie Arminy w *Rzekomej ogrodnicy*, Klarysy w *Świecie na księżycu*, Donny Elwiry w *Don Giovannim* oraz Chóru Żeńskiego w *Gwałcie na Lukrecji*, a także wzięła udział w wielu koncertach i recitalach. Na scenie głównej Opery Paryskiej występowała jako Duszek Piaskowy w *Jasiu i Małgosi* oraz Arcykapłanka w *Aidzie*, pod dyktando Philippe'a Jordana. W jej repertuarze koncertowym znalazły się m.in.

Stabat Mater Rossiniego, partia Ortlinde w koncertowej wersji *Walkirii* wykonanej w Opéra de Rennes, a także *Te Deum* i *Msza d-dur* Dvořaka w Marsylii. W sezonie bieżącym występuje we wznowionym przedstawieniu *Jaś i Małgosia*, a także jako Chimène w *Cydzie* w Operze Paryskiej oraz w roli Vitellii w *Łaskawości Tytusa* w Saint Etienne. Soprano. She studied piano and graduated in Musicology at the Sorbonne University in Paris. She also studied singing at the Paris Conservatoire. She is a finalist of the Montserrat Caballe Competition (2011) and the Viñas Competition (2013). She spent two seasons as a member of the Atelier Lyrique of the Paris Opera where she sang the parts of Arminde in *La Finta Giardiniera*, Clarice in *Il Mondo Della Luna*, Donna Elvira in *Don Giovanni*, and the Female Chorus in *The Rape of Lucretia*, in addition to concerts and recitals. She has also been invited to sing on the main stage at the Paris Opera, as Sandmännchen in *Hänsel & Gretel* and Grande Sacerdotessa in *Aida*, conducted by Philippe Jordan. In concert performances, she has sung Rossini's *Stabat Mater*, Ortlinde in the concert version of *Die Walküre* at the Opéra de Rennes, and *Te Deum* and *D Mass* by Dvořak in Marseille. Engagements for this season include the revival of *Hänsel & Gretel*, and a cover of Chimène in *Le Cid*, both at the Paris Opera, and Vitellia in *La Clemenza di Tito* in Saint Etienne.

fot. Lars Bryngelsson

ELISABETH
TEIGE

.... Helena / Helen

Sopran. Absolwentka wydziału opery Państwowej Akademii Sztuki w Oslo (2012), wzięła także udział w Programie dla Młodych Artystów Norweskiej Opery Narodowej (2012–2014). W 2011 roku była półfinalistką Międzynarodowego Konkursu Muzycznego im. Królowej Sonji.

W czasie studiów śpiewała m.in. partie Marszałkowej w *Kawalerze srebrnej róży* i Rosalindy w *Zemście nietoperza* Straussa, Chóru Żeńskiego w *Gwałcie na Lukrecji* Brittena, Armindy w *Rzekomej ogrodnicy* i Pierwszej Damy w *Czarodziejskim flecie* Mozarta oraz Micaëli w *Carmen* Bizeta. W Narodowej Operze Norweskiej występowała jako Arcykapłanka w *Aidzie* Verdiego, Kate Pinkerton w *Madama Butterfly* Pucciniego, Bea w *Khairos* Knuta Waagego i tytułowa Siostra Angelika w operze Pucciniego. Najbliższe plany to rola Senty w *Latającym Holendrze* Wagnera, Heleny w *Mefistofelesie* Boito w Teatrze Muzycznym w Trondheim, Cio-Cio-San w *Madama Butterfly* w Operze Kristiansund, a także koncerty galowe podczas Festiwalu Opery w Oslo i świąteczno-noworoczne w Narodowej Operze Norweskiej.

Soprano. Graduated from the Oslo National Academy of the Arts, Academy of Opera in 2012, and took part in the Young Artists Programme at the Norwegian National Opera (2012–2014). She was a semi-finalist in the Queen Sonja International Music Competition in 2011. During her studies she sang such roles as Die Feldmarschallin in R. Strauss' *Der Rosenkavalier* and Rosalinde in *Die Fledermaus*, Female Chorus in Britten's *The Rape of Lucretia*, Arminda in *La finta giardinera* and the First Lady in *The Magic Flute* by Mozart, and Micaëla in Bizet's *Carmen*. Her roles at the Norwegian National Opera have included the Sacerdotessa in Verdi's *Aida*, Kate Pinkerton in Puccini's *Madama Butterfly*, Bea in Knut Waage's *Khairos* and the title role in Puccini's *Suor Angelica*. Current and upcoming engagements include Senta in Wagner's *Der Fliegende Holländer*, Elena in Boito's *Mefistofele* with the Trondheim Music Theatre, Cio-Cio-San in *Madama Butterfly* at the Opera Kristiansund, and also Gala Concerts at the Oslo Opera Festival and Christmas and New Year Concerts at the Norwegian National Opera.

WANDA FRANEK

..... Pantalis / Pantalis

Alt. W 2010 ukończyła Uniwersytet Muzyczny im. F. Chopina w Warszawie, w klasie prof. Jadwigi Rappé. Jest laureatką I nagrody Konkursu im. Ludomira Różyckiego w Gliwicach i III nagrody Konkursu w Dusznikach Zdroju. Brała udział w kursach mistrzowskich, prowadzonych przez Christę Ludwig, Artura Stefanowicza, Paula Esswoda, Christiana Elssnera, Anitę Garanę. W 2008 debiutowała na scenie Warszawskiej Opery Kameralnej partią Lucindy w operze *L'amante di tutte* B. Galupiego. U boku Olgi Pasiecznik śpiewała w koncercie inaugurującym cykl „200 kantat Bacha na 200-lecie Uniwersytetu Warszawskiego”. W październiku 2012 rozpoczęła współpracę z Operą Narodową w Warszawie przy produkcji *Manon Lescaut* w reż. M. Trelińskiego, tu także wystąpiła w koncercie mistrzów i młodych talentów w hołdzie Marii Foltyn. W 2014 wzięła udział w programie centrum Aldeburgh Music w Wielkiej Brytanii, gdzie śpiewała partię Amora w *Koronacji Poppei* Monteverdiego.

Alto. Graduate of the F. Chopin University of Music in Warsaw (2010), where she studied under Professor Jadwiga Rappé. Winner of the First Prize in the Ludomir Różycki Competition in Gliwice and Third Prize in the Vocal Competition in Duszniki Zdrój. Has attended master classes by Christa Ludwig, Artur Stefanowicz, Paul Esswood, Christian Elssner, and Anita Garanča. In 2008, she made her debut at the Warsaw Chamber Opera in the part of Lucinda in B. Galuppi's opera *L'amante di tutte*. Together with Olga Pasiecznik, she sang in the concert opening the series of 200 Bach Cantatas on the 200th Anniversary of the University of Warsaw. In October 2012, she began her collaboration with the National Opera in Warsaw, in the production of *Manon Lescaut* directed by M. Treliński, and it was there that she took part in the Maria Foltyn Tribute Concert of Masters and Young Talents. In 2014, she took part in an Aldeburgh Music programme in the United Kingdom, where she sang the part of Amore in *L'incoronazione di Poppea* by Monteverdi.

Dyrektor Naczelny | General Director BOGUSŁAW NOWAK
Główny Reżyser | Senior Director LACO ADAMIK
Kierownik Muzyczny | Music Director TOMASZ TOKARCZYK

Kierownik Wokalny | Vocal Supervisor ADAM KRUSZEWSKI
Kierownik Chóru | Choir Master ZYGMUNT MAGIERA
Kierownik Baletu | Ballet Mistress ELENA KORPUSENKO

ADMINISTRACJA | ADMINISTRATION

Z-ca Dyrektora ds. Organizacyjnych | Deputy Manager for Organisation

KATARZYNA RYTYSZ-BĄBUŁA

Główny Księgowy | Chief Accountant MAŁGORZATA ŻAK

Kierownik Działu Koordynacji Pracy Artystycznej | Artistic Coordination Manager KRZYSZTOF SZAFRAN

Sekretarz Literacki | Editing Secretary ELŻBIETA TOSZA

Kierownik Działu Marketingu i Organizacji Widowni | Marketing and Customer Service Head Manager ANNA KOŚCIELNA

Kierownik Działu Kadr | Human Resources Manager JOLANTA SADOWSKA

Kierownik Administracji | Administrative Manager MARIA BONIAKOWSKA-LEŚNIEWSKA

ZESPÓŁ TECHNICZNY | TECHNICAL STAFF

Z-ca Dyrektora ds. Produkcji, Główny Inżynier | Deputy Production Manager, Head Engineer WIESŁAW SAWA

Kierownik Działu Technicznego | Stage Manager GRZEGORZ WOŹNIAK

Z-ca Kierownika Działu ds. Produkcji | Deputy Production Manager WERONIKA KOWALCZYK

Pracownia Scenotechniczna | Stage Technology Section TADEUSZ SAJAK

Pracownia Akustyczna | Acoustic Section JĘDRZEJ RUSIN

Pracownia Elektryczna | Electrical Section PIOTR ROPEK

Pracownia Stolarska | Carpenters Section HENRYK CZARNECKI

Pracownia Modelarska | Modelling Section WACŁAW DIDUR

Pracownia Ślusarska | Metalwork Section FRANCISZEK SZUMNY

Pracownia Malarska | Painting Section MAREK JAROSZ

Pracownia Krawiecka Damska | Ladies' Dressmaking Atelier KATARZYNA KLĘBCZYK

Pracownia Krawiecka Męska | Men's Dressmaking Atelier EWA DURA

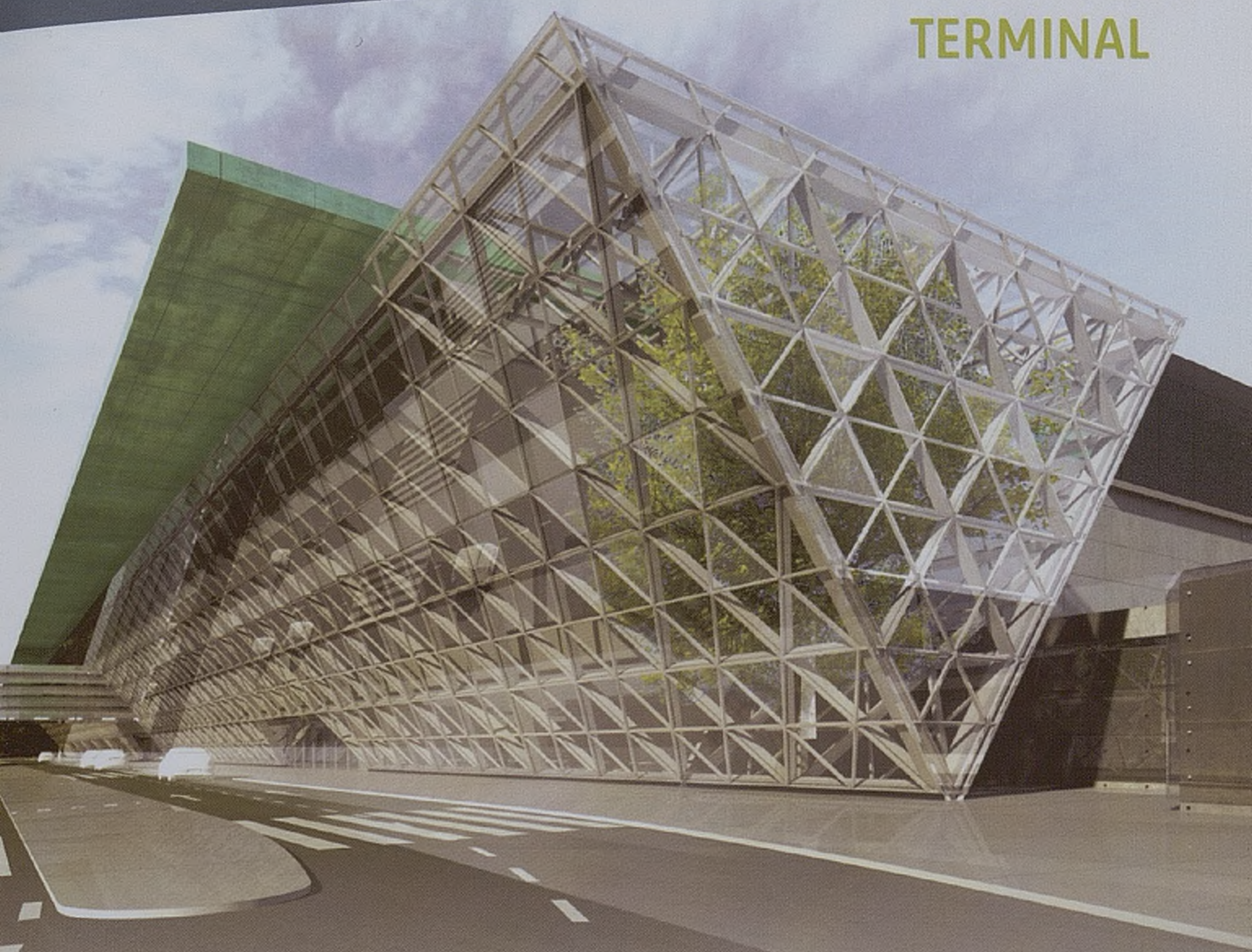
Pracownia Perukarsko-Fryzjerska | Hairdressers ELŻBIETA LEBIEST

Pracownia Modniarska | Millinery Atelier EULALIA SZLACHETKA

Sekcja Obsługi Garderób | Dressing Room Service Section MAŁGORZATA SKÓRAŚ

KRAKÓW
AIRPORT
IM. JANA PAWŁA II

TERMINAL
PASAŻERSKI
PASSENGER
TERMINAL

BUDUJEMY
WE ARE BUILDING

KRAKÓW
AIRPORT 2015

krakowairport.pl

Opera Krakowska

ul. Lubicz 48, 31-512 Kraków

tel. +48 12 296 62 00, fax +48 12 296 61 03

sekretariat@opera.krakow.pl

Rezerwacja | Bookings: tel. +48 12 296 62 62 (63), fax +48 12 296 62 68

bilety@opera.krakow.pl | tickets@opera.krakow.pl

Kasa biletowa | Box Office: Opera Krakowska, ul. Lubicz 48

tel. +48 12 296 62 60 (61)

Kasa czynna | Box Office opening hours:

pn-sb 10.00-19.00 | Mon-Sat 10 am-7 pm

nd i święta na dwie godziny przed spektaklem

on Sundays and Public Holidays: 2 hours before the performance

został założony w 1945
**RUCH
MUZY
CZNY** #

założony w 1945

#12 (92) 2017

Reżyser w operze
Themersonowie
Józef Kański

RUCH MUZY CZNY

co miesiąc 100 stron o muzyce

Wczna
yki

2116 WZACH 21 2017

Redakcja programu | Editor
ELŻBIETA TOSZA

Opracowanie graficzne | Artwork by
GRAŻYNA MAŚLANKOWSKA

Na okładce wykorzystano plakat autorstwa Piotra Kunce
On the cover the poster by Piotr Kunce

Tłumaczenie | Translator
JERZY JURUŚ

Wydawca | Publisher
Opera Krakowska
wrzesień | September 2014

★★★★
RRR
RUBINSTEIN
HOTEL

Tu się dobrze śni...

HOTEL RUBINSTEIN TO ZABYTKOWA KAMIENICA
KRYJĄCA W SOBIE PRZESTRONNE POKOJE

URZĄDZONE Z KLASĄ, RESTAURACJĘ I BAR, SALE KONFERENCYJNE
ORAZ NIESPODZIANKĘ: ZAPIERAJĄCY DECH W PIERSIACH WIDOK
Z TARASU NA DACHU KAMIENICY

HOTEL RUBINSTEIN
ULICA SZEROKA 12, 31-053 KRAKÓW
TEL. (+48) 12 384 00 00
RECEPCJA @RUBINSTEIN.PL, WWW.RUBINSTEIN.PL

KARNET

Twój klucz do Krakowa

Your Key to Kraków

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK / FREE MONTHLY MAGAZINE

www.karnet.krakow.pl

Mamy solidne korzenie

Czerpiemy z dobrych krakowskich tradycji

DZIENNIK POLSKI

Krakowski punkt widzenia

Projekt „Operowe divertimento na scenach Krakowa i Trondheim”,
finansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu
i Norwegii, oraz środków krajowych.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

PROJEKT REALIZOWANY ZE ŚRODKÓW MECHANIZMU FINANSOWEGO
EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO 2009-2014
W RAMACH PROGRAMU „PROMOWANIE RÓŻNORODNOŚCI
KULTUROWEJ I ARTYSTYCZNEJ W RAMACH EUROPEJSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO”.

Projekt obejmuje:

- wybór i przygotowanie do wspólnej realizacji przez Operę Krakowską w Krakowie oraz Trondheim Symphony Orchestra opery A. Boito „Mefistofeles”, insc. Tomasz Konina, kier. muz. Tomasz Tokarczyk, kostiumy Joanna Klimas;
- konkurs wokalny; do konkursu zgłosiły się 102 osoby z 9 krajów; do udziału w przesłuchaniach zaproszono 32 osoby;
- prezentację koncepcji inscenizacyjnych opery „Mefistofeles” A. Boito autorstwa młodych reżyserów; organizatorzy otrzymali 19 eksplikacji i dokumentacji reżysersko-scenograficznych;
- warsztaty dla uczestników konkursu wokalnego oraz solistów uczestniczących w realizacji opery „Mefistofeles” prowadzone w dniach 13-23.07.2014 przez prof. dr hab. Ryszarda Karczykowskiego w dworze w Tomaszowicach;
- prezentacje opery „Mefistofeles” A. Boito w Krakowie we wrześniu 2014, premiera 25.09.2014;
- prezentacje opery „Mefistofeles” A. Boito w Trondheim w czerwcu 2015, premiera 8.06.2015;
- wystawy dotyczące projektu oraz działalności Opery Krakowskiej i Trondheim Symphony Orchestra prezentowane w siedzibach instytucji;
- reportaż na temat realizacji projektu.

Opera Krakowska
instytucja kultury
Województwa
Małopolskiego

Mecenas Opery Krakowskiej

„OPERA KRAKOWSKA” w Krakowie
Archiwum
ul. Lubicz 48, 31-512 Kraków
tel. 012 29 66 188, fax 012 29 66 103

Sponsor wydarzenia

Sponsorzy

Jaga Hupało oraz Styliści z Pracowni JAGA HUPAŁO BORN TO CREATE
wykreowali i zrealizowali stylizacje fryzur w spektaklu „Mefistofeles”.

Patroni medialni wydarzenia

Patroni medialni

WWW.OPERA.KRAKOW.PL

